

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Faculteit Techniek

Informatica Communicatie Academie

Bachelor Communication and Multimedia Design (34092)

Interaction Design

Experience Design

Content Design

Media Management

Bachelor HBO-ICT (30020)

Business IT & Management

Software Development

Beperkte opleidingsbeoordeling flexibele deeltijdopleidingen

Samenvatting

In juni 2019 zijn de flexibele deeltijdopleidingen van de Informatica Communicatie Academie (ICA) van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het betreft de hbo-bacheloropleidingen Communication and Multimedia Design (CMD) met de afstudeerrichtingen Interaction Design, Experience Design, Content Design en Media Management, en de opleiding HBO-ICT met de afstudeerrichtingen Business IT & Management en Software Development. De opleidingen worden in Arnhem aangeboden en nemen sinds september 2017 (HBO-ICT) en september 2018 (CMD) deel aan het experiment leeruitkomsten binnen de pilot flexibilisering van het hoger onderwijs. Binnen dezelfde academie stemmen de opleidingen veel zaken met elkaar af. Op grond hiervan heeft het panel beide opleidingen in één beoordeling kunnen bekijken. Het panel beoordeelt de opleidingen als **positief**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De flexibele deeltijdopleidingen CMD en HBO-ICT van de Informatica Communicatie Academie **voldoen** aan de eisen voor standaard 1.

Binnen de HAN is een duidelijke visie op flexibilisering ontwikkeld die is uitgewerkt naar een onderwijskundig concept voor de Faculteit Techniek. Het onderwijsconcept richt zich met name op werkplekleren, flexibiliteit in tempo en volgorde en interactief contactonderwijs. De geclusterde eenheden van leeruitkomsten vormen samen een logisch geheel van 30 EC.

De eindkwalificaties zijn inzichtelijk afgeleid van de landelijk vastgestelde, en met het werkveld afgestemde, competenties van het INCMD (2018)¹ en de stichting HBO-i (2014)². Hiermee voldoen de eindkwalificaties en leeruitkomsten wat betreft niveau en oriëntatie aan de eisen die het werkveld stelt. Ook zijn de eindkwalificaties gekoppeld aan de Dublin descriptoren waardoor ze voldoen aan de internationale eisen. Betrokkenen van het werkveld bij de deeltijdopleidingen van ICA verloopt grotendeels via de beroepenveldcommissies, zoals die bestaan voor de voltijd. Waar nodig wordt het werkveld apart geraadpleegd.

Via afstudeerroutes leiden de opleidingen op tot specialisaties die passen binnen de landelijke beroepsbeschrijvingen. De studieroutes die CMD en HBO-ICT bieden, worden goed ontvangen door studenten en het werkveld.

Als de opleidingen binnen de Faculteit Techniek nog meer gezamenlijke leeruitkomsten en modules ontwikkelen, kan multidisciplinariteit zoals die in het werkveld wordt gevraagd nog verder versterkt worden.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De flexibele deeltijdopleidingen CMD en HBO-ICT van de Informatica Communicatie Academie **voldoen** aan de eisen voor standaard 2.

De opleidingen hebben de lijn van eindkwalificaties naar (eenheden van) leeruitkomsten, en vervolgens naar beoordelingscriteria en toetsvormen, logisch en goed navolgbaar beschreven in de *Opleidingsstatuten*. De opleidingen bieden interessante studieroutes aan die aansluiten op de wensen van het werkveld. Binnen de routes krijgen studenten ook mogelijkheden om hun beroep

¹ *Beroeps- en competentieprofiel Communication & Multimedia Design*, International Network of Communication & Multimedia Design, 2018

² <https://hbo-i.nl/domeinebschrijving/> (maart 2014)

in een internationale context te leren plaatsen. Wat betreft onderzoeksvaardigheden adviseert het panel de opleidingen om dit te versterken in de onderwijsarsenalen en om de samenwerkingen met lectoraten uit te breiden.

De opleidingen hanteren de wettelijke toelatingseisen. De fysieke en digitale onderwijsvoorzieningen voldoen aan de basiskwaliteit. Studenten worden persoonlijk begeleid. Docenten plaatsen de student centraal in het onderwijs en begeleiden individuele leerwensen en -routes op goede wijze. Het docententeam is gekwalificeerd, betrokken en inhoudsgedreven. Het panel ziet een grote meerwaarde in de hybride docenten: professionals die werkzaam zijn in het bedrijfsleven en lessen verzorgen bij ICA.

Het flexibele onderwijsconcept is bij ICA in de basis neergezet. Het onderwijs biedt mogelijkheden voor gepersonaliseerde leerroutes. Er is een goede faculteitsbrede intakeprocedure ontwikkeld, waarin onder andere adviezen worden gegeven voor vrijstelling op basis van eerder behaalde diploma's en opgedane werkervaring. De opleidingen van ICA hanteren deze procedure. Individuele afspraken over de leerroute worden vastgelegd in een onderwijsovereenkomst. Studenten ervaren flexibiliteit in vertragen (bij ICT) of in de keuze in studieroute (bij CMD). Het flexibele onderwijs kan nog op een aantal punten worden doorontwikkeld, in het bijzonder rondom het werkplekleren en leerwegaafhankelijk leren. Blended learning en vraaggestuurd onderwijs worden gehanteerd bij de inrichting van het onderwijs, waarbij onderwijsvormen, zoals die al bestonden binnen ICA, zichtbaar zijn en het werkplekleren gering voorkomt. Vooral het theoretische onderwijs kan leerwegaafhankelijk worden gevolgd. Het praktijkleren verloopt via projectonderwijs, zoals dat al langer bestaat binnen ICA. De opleidingen kunnen zich nog verder ontwikkelen als flexibele opleidingen door aandacht te geven aan de ontwikkeling van variatie in werkvormen en het gebruik van uitdagende online en offline werkvormen die meer keuzevrijheid geven voor de individuele student. Daarvoor kan de opleiding een duidelijkere didactische visie formuleren die kan leiden tot meer uitdagende en creatieve werkvormen. Aandacht voor scholing van docenten op het gebied van blended learning kan hierbij ondersteunend werken.

Ten slotte raadt het panel aan om de kwaliteit van het flexibele onderwijs ook op structurele wijze te gaan borgen, zodat de aanwezige kwaliteit transparanter wordt. De vakinhoudelijke uitwisseling tussen de opleidingen en de werkgevers van studenten kan structureler en breder worden opgepakt, waardoor er een structurele situatie van 'halen' en 'brengen' ontstaat.

Standaard 3: Toetsing

De flexibele deeltijdopleidingen CMD en HBO-ICT van de Informatica Communicatie Academie **voldoen** aan de eisen voor standaard 3.

Het toetsysteem en de toetsing zijn helder beschreven en daarmee inzichtelijk voor studenten. De toetsing sluit ook logisch aan op de onderwijsleeromgeving die per opleiding wat anders is ingericht. Daarom zijn er ook wat betreft de toetsvormen wat verschillen waarneembaar. Voor beide opleidingen geldt dat toetsen van de deeltijd gelijk zijn als die van de voltijdopleiding. Hiermee sluit de toetsing binnen de deeltijd aan op dezelfde kwaliteitseisen. De inhoudelijke kwaliteit en het niveau van de toetsen zijn voor beide opleidingen op orde. De opleidingen maken op adequate wijze gebruik van het vier-ogenprincipe bij een deel van de beoordelingen. Dit komt ook terug in de opzet van het afstuderen. Gebaseerd op de bestudeerde beoordelingen bij tussenproducten vindt het panel aandacht voor meer structurele kalibratie tussen beoordelaars,

een duidelijker vastlegging van feedback bij beoordelingen en een betere discipline bij het invullen van beoordelingsformulieren gewenst.

De HAN heeft adequate procedures en werkwijzen ontwikkeld voor leerwegaafhankelijke toetsing. De academie hanteert deze werkwijzen. Er zijn geschikte procedures voor het verkrijgen van vrijstellingen op basis van studie- of werkervaring. De leerwegaafhankelijke toetsing is nog volop in ontwikkeling. Dit is logisch, gezien de recente start van beide programma's. Het doortrekken van het flexibiliseringsonderwijsconcept in de toetsing verdient verdere aandacht. Hiervoor kunnen de opleidingen nadenken over meer vrijheid van keuze in toetsvorm, bijvoorbeeld door studenten meer vrijheid te geven om te bepalen met welke beroepsproducten zij de leeruitkomsten willen aantonen. Ook kan gedacht worden aan een meer flexibel toetsrooster.

De examencommissie vervult haar rol proactief, zowel wat betreft haar wettelijke borgingstaken als wat betreft het meewerken aan de ontwikkeling van een flexibel toetssysteem binnen het experiment leeruitkomsten. Met de groei van de opleidingen raadt het panel de opleidingen ten slotte aan om meer eigenstandige aandacht voor de deeltijdopleidingen binnen de examencommissie.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De flexibele deeltijdopleidingen CMD en HBO-ICT van de Informatica Communicatie Academie **voldoen** aan de eisen voor standaard 4.

Het panel heeft op basis van de bestudeerde studentdossiers en de ideeën over de opzet van het afstuderen geven het panel vertrouwen dat het hbo-bachelorniveau behaald zal worden binnen de flexibele deeltijdopleidingen CMD en HBO-ICT. Ook de kwaliteit van het docentencorps, van het toetssysteem en de relatie met de landelijke competenties dragen bij aan een positief vertrouwen.

De ingeziene studentproducten getuigen van een passend tussenniveau en zijn van prima kwaliteit. De opdrachten zijn relevant voor het werkveld en voor studenten (zzp). Bij CMD geven de eerste studentproducten het beeld dat studenten nog meer uitgenodigd kunnen worden tot creativiteit.

Studenten geven aan dat zij door het volgen van de opleiding al voordelige effecten ervaren voor hun functioneren in de praktijk. Zij zijn tevreden over hun keuze en wat het hen brengt in hun werk. Ook het werkveld oordeelt positief over de opleidingen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	9
Schets Faculteit Techniek	11
Schets Informatica Communicatie Academie	13
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	17
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	22
Standaard 3 Toetsing	31
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	35
Eindoordeel over de opleidingen	37
Aanbevelingen	39
Bijlagen	40
Bijlage 1 Bezoekprogramma	41
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	43

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordelingen van de flexibele deeltijd bacheloropleidingen Communication and Multimedia Design (CMD) en HBO-ICT van de Informatica Communicatie Academie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018), het protocol *Beoordeling bestaande experimenten leeruitkomsten* van de NVAO (2017) en de *Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019 Beperkte Opleidingsbeoordeling* van NQA.

Visitatieproces

De Informatica Communicatie Academie (ICA) valt onder de Faculteit Techniek. Deze faculteit heeft de afgelopen jaren alle Ad- en bachelor deeltijdopleidingen binnen de faculteit vanuit een gezamenlijke visie op flexibilisering doorontwikkeld. Hierdoor zijn er een aantal gezamenlijke uitgangspunten binnen alle deeltijdopleidingen van de Faculteit Techniek wat de reden is dat de flexibele deeltijdopleidingen van deze faculteit gezamenlijk zijn gevisiteerd op twee visitatiedagen: 25 en 26 juni 2019. De visitatie betrof in totaal zestien flexibele deeltijdopleidingen. Omdat de visitatie zo omvangrijk was, hebben inhoudsdeskundige vakreferenten (per instituut of per opleiding) inhoudelijke input gegeven aan het visitatiepanel.

Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest in Utrecht. In het vooroverleg zijn de panelleden en vakreferenten geïnstrueerd over de werkwijze en zijn de voorlopige bevindingen besproken, zowel wat betreft generieke uitgangspunten en werkwijzen voor de Faculteit Techniek, als voor specifieke zaken binnen de opleidingen. Bij het generieke deel van het vooroverleg waren alle leden van het kernpanel aanwezig en bij het specifieke deel sloten ook de vakreferenten aan. De generieke documentatie over faculteitsbrede zaken is door alle leden van het visitatiepanel bestudeerd. De opleidingsspecifieke documentatie is minimaal door één inhoudsdeskundig panellid en één inhoudsdeskundige vakreferent bestudeerd. Zowel in het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend met alle panelleden en vakreferenten gedeeld en waar nodig is een extra panellid ingezet om mee te lezen.

Tijdens de bezoeken heeft het panel gesproken met diverse groepen (zie Bijlage 1) en het digitaal beschikbaar gestelde materiaal bestudeerd. Op de eerste visitatiedag was het kernpanel aanwezig en is er vooral naar de generieke visies en processen van de faculteit gekeken, zoals de intakeprocedure, de werkwijze van de examencommissies en de gedeelde visies op leerwegaafhankelijk toetsen en werkplekieren. Op de tweede visitatiedag hebben deelpanels met een vakreferent gekeken naar het onderwijs, de toetsing en de afstemming met het werkveld binnen de specifieke opleidingen. Aan het einde van de bezoeken is de door de deelpanels en het gehele panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel de voorlopige eindoordeelen en belangrijkste bevindingen meegedeeld aan de opleidingen.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage per instituut/academie opgesteld en voorgelegd aan het betreffende deel(kern)panellid en de betreffende vakreferent. Met de input van alle panelleden en vakreferenten is een tweede concept opgesteld, dat voor hoor- en wederhoor op

feitelijke onjuistheden is voorgelegd aan de academie. De panelleden hebben kennisgenomen van de reactie van de academie en waar nodig aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld.

Documentatie

Bij de aanvraag heeft de instelling een generiek zelfevaluatie rapport (ZER) voor de Faculteit Techniek, een ZER voor de opleiding CMD en een ZER voor de opleiding HBO-ICT aangeboden. In de generieke ZER zijn de faculteitsbrede visies, uitgangspunten en processen beschreven. In de opleidingsspecifieke ZER's reflecteren de opleidingen op de concrete situatie en ontwikkelingen voor de academie en de opleidingen. De bijlagen zijn deels HAN-breed, deels academiebreed en deels opleidingsspecifieke. De documentatie voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van de *NQA-handleiding 2019*. Het visitatiepanel en de vakreferent hebben de documentatie bestudeerd en een bezoek aan de opleidingen gebracht, zie Bijlage 1 en 2. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel per opleiding kunnen komen.

Visitatiepanel en vakreferent

Het visitatiepanel van NQA dat de beoordelingen heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van de HAN en in overleg met de opleidingen. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd. Het visitatiepanel bestond uit:

De heer ir. I.F. van der Meer (voorzitter, domeindeskundige)

De heer H.T. Groenendijk (domeindeskundige)

Mevrouw dr. C.M. Creusen (domeindeskundige)

De heer ing. B.G.M. Olde Hampsink (domeindeskundige)

De heer R.J. Nauta (studentlid)

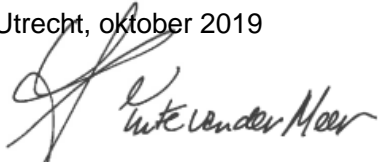
De heer ir. C.J. Rijsenbrij is ingezet als vakreferent voor de Informatica Communicatie Academie.

Mevrouw M. Snel BHRM BEd en mevrouw drs. M Schoots traden op als lead secretaris van het panel op de eerste visitatiedag. De heer J. van den Heuvel BBA, trad op als lead secretaris van het panel op de tweede visitatiedag.

Studentlid de heer R.J. Nauta was wegens ziekte afwezig tijdens de visitatiedagen. Hij heeft zijn rol op afstand vervuld door een actieve bijdrage te leveren aan de voorbereiding van de visitatiedagen en de adviesrapportages. Gedurende de visitatiedagen hebben de andere panelleden geborgd dat de vragen van het studentlid aan bod kwamen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleidingen in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, oktober 2019

Panelvoorzitter
ir. I.F. van der Meer

Lead secretaris
M. Snel BHRM & BEd

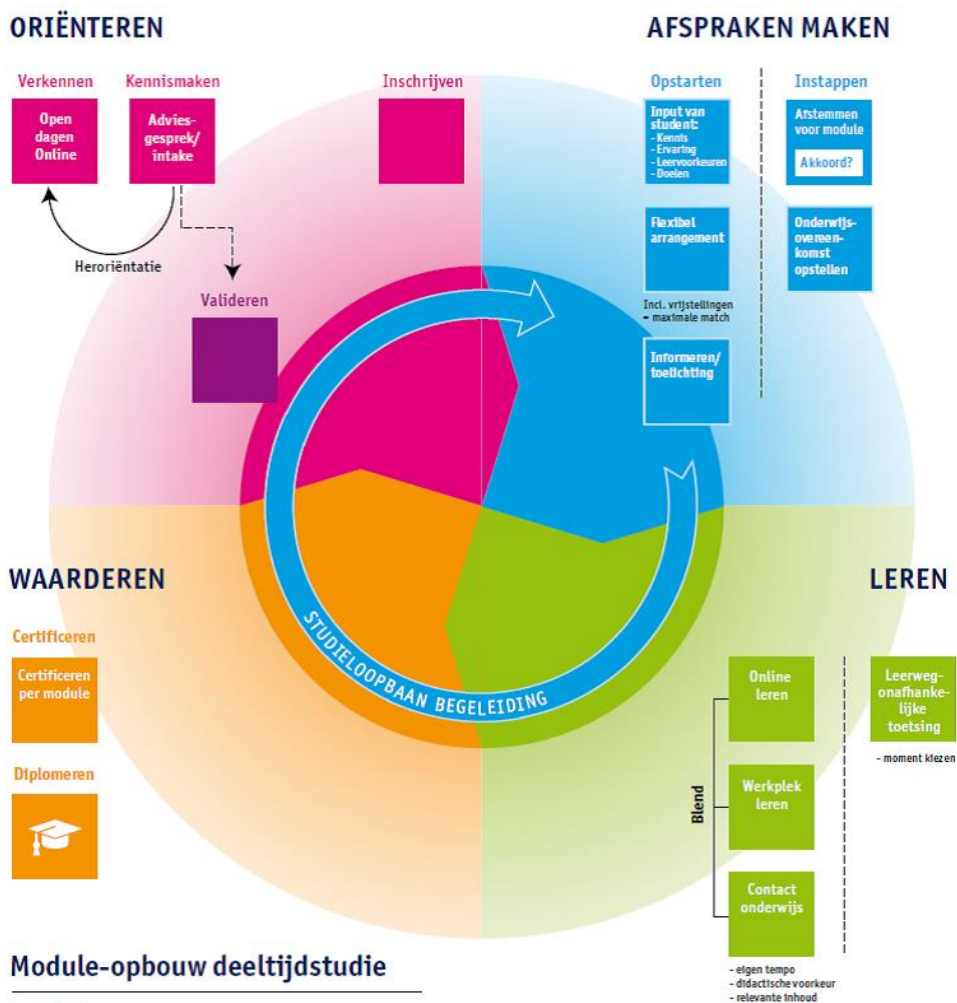
Schets Faculteit Techniek

De Faculteit Techniek van de HAN bestaat uit vijf instituten en biedt in totaal 19 verschillende opleidingen aan, waaronder zowel voltijd- als deeltijdvarianten. De faculteit biedt verspreid over de vijf instituten 16 deeltijdopleidingen aan, dat zijn bachelor- en Ad-opleidingen. De Ad-opleidingen worden volgens HAN-beleid alleen in deeltijd aangeboden en zijn inhoudelijk sterk gelieerd aan één van de bacheloropleidingen. Hieronder staan de verschillende deeltijdopleidingen per instituut/academie, die gezamenlijk zijn gevisiteerd in juni 2019.

Faculteit Techniek (deeltijdopleidingen)
Instituut voor toegepaste biowetenschappen en chemie
Ba Chemie
Instituut Built Environment
Ba Civiele Techniek
Ad Civiele Techniek Projectvoorbereiding en -realisatie
Ad Civiele Techniek Directievoering
Ba Bouwkunde
Ad Bouwtechnisch medewerker
Instituut Engineering
Ba Elektrotechniek
Ad Elektrotechniek-Energietechniek
Ad Elektrotechniek Embedded Systems
Ba Werktuigbouwkunde
Ad Constructeur Werktuigbouwkunde
Ba Technische Bedrijfskunde
Instituut Automotive
Ba Automotive
Ad Systeemspecialist Automotive
Informatica Communicatie Academie
Ba HBO-ICT
Ba Communication and Multimedia Design

In september 2016 zijn de eerste deeltijdopleidingen binnen de faculteit gestart als flexibele opleiding binnen het experiment leeruitkomsten van de pilot flexibilisering van het hoger onderwijs. Studentenaantallen van de deeltijdopleidingen binnen de faculteit zijn sinds 2016 gestegen met zo'n 15 procent. Andere opleidingen binnen de faculteit volgden met flexibele opleidingsprogramma's in 2017 en 2018. Vanuit de HAN-brede visie op flexibilisering zijn er visies en ambities geformuleerd voor de flexibele deeltijdopleidingen van de Faculteit Techniek. Deze hebben ervoor gezorgd dat er een aantal zaken faculteitsbreed zijn opgepakt. Het betreft onder andere het gezamenlijke proces voor de ontwikkeling van (eenheden van) leeruitkomsten, de gezamenlijke werkwijze bij het intakeproces en de periodieke afstemming tussen de examencommissies.

Centraal staat ook de 'student journey' bestaande uit de fasen oriënteren, afspraken maken, leren en waarderen. De HAN heeft deze leerweg, zoals die zich per module herhaalt, in onderstaand schema weergegeven, beginnend bij 'afspraken maken'.

Module-opbouw deeltijdstudie

Per module herhalen deze stappen zich. Stapelen tot een diploma is mogelijk.

Op andere flexibiliseringsthema's zoals werkpleklernen en leerwegonafhankelijk toetsen kent elk(e) instituut/academie of elke opleiding een eigen invulling en ontwikkelproces. Bij de standaarden wordt nader ingegaan op zowel faculteitsbrede, academiebrede als opleidingsspecifieke visies, werkwijzen en stand van zaken.

Schets Informatica Communicatie Academie

Deze rapportage richt zich op de bevindingen en oordelen voor de flexibele deeltijd bacheloropleiding CMD met de afstudeerrichtingen Interaction Design, Experience Design, Content Design en Media Management en de flexibele deeltijd bacheloropleiding HBO-ICT met de afstudeerrichtingen Business IT & Management en Software Development van de Informatica Communicatie Academie. De academie bestaat uit de twee genoemde opleidingen in een voltijd- en een deeltijdvariant. De flexibele deeltijdvariant van CMD is gestart in september 2018, die van HBO-ICT in september 2017. Deze varianten zijn inhoudelijk gelijk aan de voltijddopleidingen: zij kennen hooguit iets andere accenten. Er wordt immers toegewerkt naar dezelfde eindkwalificaties. Ten opzichte van elkaar hebben beide opleidingen een geheel eigen karakteristiek (zie verderop).

De uitgangspunten voor de flexibele deeltijddopleidingen binnen ICA liggen in het verlengde van het HAN concept, zoals dat HAN-breed voor deeltijddopleidingen geldt. Het onderwijs is modulair ingericht. Elke module kent een omvang van 30 EC. Iedere module kent een blend van online en klassikaal onderwijs en werkplekieren. Vooral de combinatie online en klassikaal onderwijs is binnen ICA goed vormgegeven. Dat is al langer zo en kenmerkend voor de opleidingen van ICA (voltijd en deeltijd) die deze vormen toepassen binnen het concept van projectonderwijs. Hierbij hanteren de opleidingen al langer het flipped-classroom-concept en de online-lessen zijn de afgelopen drie jaar verder ontwikkeld en bieden onder andere een digitale klassetting. De wijze waarop ICA online onderwijs heeft uitgewerkt en toepast draagt bij aan een efficiënte wijze van onderwijs. Zij heeft daarvoor haar eigen systeem iSAS. Daarbij is het de wens van ICA om de mogelijkheden van online educatie in de toekomst verder uit te breiden. Het werkplekieren kent nog geen duidelijke plek in het onderwijs.

Beide opleidingen bieden twee propedeuse-modules en een set hoofdfasemodules. De hoofdfase bestaat uit zogeheten stapelbare modules wat binnen ICA nog verder uitgewerkt wordt. De HAN-brede module Professional skills wordt bij beide opleidingen geïntegreerd aangeboden in de context van de opleiding, maar ook tijdens modules die tot de hoofdfase behoren. De module Professional skills wordt als het ware uitgespreid over ongeveer drie studiejaar. Op die manier kan de student de Professional skills-module tegelijk met andere modules behalen en de opleiding versneld, in 3,5 in plaats van 4 jaar, doorlopen.

Wat de deeltijddopleidingen van ICA verder delen, is dat het hebben van een geschikte werkplek geen harde instroomeis is bij de start van de opleiding. De student kan deze werkplek gedurende het eerste jaar verwerven en kan vanuit de HAN ondersteuning krijgen bij het vinden van een passende werkplek via de centrale dienst HAN Employment. Vanaf het tweede studiejaar is het hebben van een werkplek nodig. Dit kan ook een stageplek zijn of een opdracht die de student als zzp'er inbrengt.

CMD en HBO-ICT hebben elk een geheel eigen karakteristiek die mede wordt gevormd door de context waarvoor zij studenten opleiden en de verschillen in studentenpopulatie.

Communication and Multimedia Design

De opleiding CMD is in september 2018 gestart met het aanbieden van flexibel deeltijdonderwijs. Logischerwijs is het aantal studenten nog bescheiden, evenals de ervaring met het onderwijsconcept. Hoewel nog maar net begonnen, toont de studentenpopulatie van bij CMD een grote diversiteit aan achtergronden, ervaringen en huidige werkkring. De studenten zijn op te delen in vier groepen: zzp'ers, reclame- en webdesignbureaus (business to business), bedrijven met interne ux- of digitale marketingafdeling en omscholvers. De diversiteit in de studentenpopulatie vertegenwoordigt de diversiteit (breedte) van het CMD-spectrum: content, experience, interaction en business media design. De opleiding speelt hier in haar onderwijsaanbod op in en biedt vier profielen waaraan de leeruitkomsten zijn gekoppeld:

1. **Content Design:** het ontwerpen van (interactieve) content voor websites, interactieve ervaringen of transmedia campagnes.
2. **Experience Design:** het ontwerpen van interactieve belevingen met een sterke verhalende component, zoals games of museuminstallaties.
3. **Interaction Design:** het ontwerpen van interactieve producten met een sterke functionele component, zoals websites of apps.
4. **Business Media Design:** het ontwerpen van zakelijke mediaproducten voor interne en externe communicatie.

De opleiding is begonnen het voltijdonderwijs te vertalen naar het deeltijdonderwijs en stelt daarbij drie thema's centraal: diversiteit, flexibiliteit en integratie van werken en leren. Na de propedeusemodules volgen studenten twee keuzemodulen in jaar 2. Via dit keuzeonderwijs leidt CMD studenten op voor een specifiek profiel:

Keuzemodulen jaar 2 (hoofdphase CMD):

Semester A		Semester B		Profiel
Module Trans Media Storytelling	&	Module Adaptive Application Design	→	Content Design, Business media design
Module Trans Media Storytelling	&	Module Serious & Applied Gaming	→	Experience Design
Module Adaptive Application Design	&	Module Serious & Applied Gaming	→	Interaction Design

Opleiding CMD

Postpropedeuse: Beroepsbekwaam	Afstudeermodule (30 EC)
Postpropedeuse: Afstudeerbekwaam	Vrije keuze minor (30 EC)
	Professional Skills (30 EC)
	Hoofdphasemodule Embedded Media Objects (30 EC)
	Hoofdphasemodule Adaptive Application Design (30 EC)*
	Hoofdphasemodule Transmedia Storytelling (30 EC)*
Propedeuse: Hoofdphasebekwaam	Hoofdphasemodule Serious Gaming (30 EC)*
	Propedeusemodule User Centered Design (30 EC)
	Propedeusemodule Creative Design (30 EC)

De ervaringen van CMD met de keuzeopzet zijn tot dusver zijn positief. Studenten ontvangen de profielen positief, vinden deze herkenbaar, en waarderen de inbreng van actuele ontwikkelingen

via de vormgeving van het onderwijs die zij als innovatief ervaren. Het onderwijs werkt inspirerend voor studenten en ook voor de docenten, zo ervaart de opleiding. De opleiding groeit gestaag en telt nu 77 studenten. Een verdere groei van studenten is gewenst om de opleiding verder te ontwikkelen en om ambities verder vorm te kunnen geven.

HBO-ICT

De bacheloropleiding HBO-ICT is in september 2017 gestart met de flexibele deeltijdvariant en heeft twee standaardtrajecten gedefinieerd: Business IT & Management en Software Development. Een van de propedeusemodulen is voor alle studenten gelijk. Daarna volgen zij modulen behorend bij hun gekozen afstudeerrichting.

Opleiding HBO-ICT Bedrijfskundige Informatica & Management

Postpropedeuse: Beroepsbekwaam	Afstudeermodule (30 EC)
Postpropedeuse: Afstudeerbekwaam	Vrije keuze minor (30 EC)
	Professional Skills (30 EC)
	Hoofdfasemodule Business Information Management (30 EC)
	Hoofdfasemodule Manage Enterprise Information (30 EC)
Propedeuse: Hoofdfasebekwaam	Hoofdfasemodule Business Process Management (30 EC)
	Propedeusemodule Business Organisation (30 EC)
	Propedeusemodule Building an Information System (30 EC)

Opleiding HBO-ICT Software Development

Postpropedeuse: Beroepsbekwaam	Afstudeermodule (30 EC)
Postpropedeuse: Afstudeerbekwaam	Vrije keuze minor (30 EC)
	Professional Skills (30 EC)
	Hoofdfasemodule Advances Software Development (30 EC)
	Hoofdfasemodule Advanced Databases (30 EC)
Propedeuse: Hoofdfasebekwaam	Hoofdfasemodule Object Oriented Software Engineering (30 EC)
	Propedeusemodule Software Engineering Basis (30 EC)
	Propedeusemodule Building an Information System (30 EC)

Voor beide varianten geldt dat alle modulen verplicht zijn, met uitzondering van de Vrije keuze module.

Gezien de start in 2017 kent ook deze opleiding met flexibele invulling nog geen afgestudeerden. Het aantal studenten neemt sinds de nieuwe opzet ieder jaar gestaag toe. In totaal telt de flex-opleiding nu 174 studenten. Ook HBO-ICT ervaart dat de nieuwe opzet met de nieuwe vormen van onderwijs aanslaat. De opleiding is bezig de instroomeisen per module scherper te definiëren om een gewenste doorstroom van studenten te creëren. Een duidelijkere definitie van gevraagde voorkennis per module biedt studenten ook de mogelijkheid om makkelijker vrijstellingen in beeld te brengen. De groei van de studentenpopulatie biedt op termijn ook de mogelijkheid om nieuwe onderwijsontwikkelingen in te brengen. De opleiding HBO-ICT heeft als wens een nieuw profiel Infrastructure & Security Management te ontwikkelen.

Faculteitsbreed wisselen de deeltijdopleidingen vooral ideeën en werkwijzen uit, waarbij er met de verwante voltijdopleidingen wordt afgestemd over het profiel, de nieuwe ontwikkelingen in het

werkveld en de eindkwalificaties. Dit gebeurt ook zo bij de opleidingen van ICA. Deze opleidingen werken echter niet samen aan de ontwikkeling van onderwijsmodulen, bijvoorbeeld om croho-overstijgend onderwijs te maken en cross-overs met aandacht voor multidisciplinariteit te realiseren. ICA heeft hierover wel gedachten geuit, namelijk om croho-overstijgend onderwijs aan te bieden. Dit vergt een andere strategische koers, ook vanuit het landelijke CMD-platform.

Verder is er binnen de Faculteit Techniek een trend te zien van een steeds jonger wordende instroom. Bij ICA is dit ook het geval bij de opleiding HBO-ICT. De trajecten die zij aanbiedt blijken interessant voor afgestudeerde mbo'ers met een werkplek. Deze trend speelt niet bij CMD die - zoals gezegd - een heel diverse instroompopulatie kent.

Rapportage over de academie en de opleidingen

Deze rapportage betreft twee opleidingen binnen dezelfde academie die gezamenlijk optrekken binnen het onderwijsconcept van de HAN voor deeltijdopleidingen. De bevindingen van het panel zijn daardoor van toepassing op beide flexibele deeltijdopleidingen binnen deze academie. De bevindingen zijn dan ook grotendeels generiek beschreven in deze rapportage. Als er verschillen zijn tussen de specifieke opleidingen, dan staat dat expliciet in de tekst aangegeven.

Administratieve gegevens deeltijdopleidingen

Naam opleiding in CROHO	HBO-ICT
Oriëntatie en niveau	Hbo; bachelor
Graad	BSc
Aantal studiepunten	240 EC
Afstudeerspecialisaties	Geen
Locatie	Arnhem
Variant	Deeltijd
Onderwijstaal	Nederlands
Registratienummer in CROHO	30020

Naam opleiding in CROHO	Communication and Multimedia Design
Oriëntatie en niveau	Hbo; bachelor
Graad	BSc
Aantal studiepunten	240 EC
Afstudeerspecialisaties	Geen
Locatie	Arnhem
Variant	Deeltijd
Onderwijstaal	Nederlands
Registratienummer in CROHO	34092

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Experiment Leeruitkomsten:

- De visie van de instelling op flexibilisering is vertaald naar een onderwijskundig concept dat is doorgevoerd in de experimenteervariant;*
- De eindkwalificaties zijn vertaald naar eenheden van leeruitkomsten van maximaal 30 EC, die gezamenlijk en in samenhang de student in staat stellen de eindkwalificaties te realiseren;*
- De leeruitkomsten zijn (a) leerwegonafhankelijk, (b) representatief voor de eindkwalificaties van de opleiding, (c) herkenbaar voor het werkveld, (d) specifiek en meetbaar, (e) transparant, (f) samenhangend en (g) duurzaam.*

Conclusie

De flexibele deeltijdopleidingen CMD en HBO-ICT van de Informatica Communicatie Academie **voldoen** aan de eisen voor standaard 1. Het panel concludeert dat de eindkwalificaties en leeruitkomsten wat betreft niveau en oriëntatie voldoen aan de eisen die het werkveld stelt. De eindkwalificaties zijn inzichtelijk afgeleid van de landelijk vastgestelde, en met het werkveld afgestemde, competenties van het INCMD (2018)³ en de stichting HBO-i (2014)⁴. In aansluiting op de landelijke uitgangspunten bieden de opleidingen passende beroepsperspectieven. Deze worden goed ontvangen door studenten en het werkveld. Binnen de landelijke gremia zijn de competenties verder uitgewerkt en gekoppeld aan de Dublin descriptoren, waardoor ze voldoen aan de internationale eisen.

De leeruitkomsten voor de flexibele deeltijdvarianten vloeien logisch voort uit de landelijke eindkwalificaties en zijn ontwikkeld volgens de binnen de HAN gehanteerde Tuning-methodiek, waarbij deskundige onderwijskundige ondersteuning is ingezet. Met de aansluiting op de landelijke competentiebeschrijvingen zijn de leeruitkomsten ook relevant voor de beroepsdomeinen van CMD en HBO-ICT. Daarbij hebben de opleidingen een passende body of knowledge & skills geformuleerd. De leeruitkomsten zijn concreet, leerwegonafhankelijk en duurzaam, en herkenbaar voor het werkveld via onder meer raadpleging van de beroepenveldcommissies binnen ICA. Het BIM-traject wijkt aldus de opleiding wat betreft de leeruitkomsten wat af van de voltijdvariant. Om die reden wordt dit traject nog apart voorgelegd aan het werkveld.

De HAN heeft een sterke visie op flexibilisering geformuleerd, die is uitgewerkt naar een gedegen onderwijskundig concept voor de Faculteit Techniek en die van daaruit per opleiding verder wordt

³ *Beroeps- en competentieprofiel Communication & Multimedia Design*, International Network of Communication & Multimedia Design, 2018

⁴ <https://hbo-i.nl/domeinebschrijving/> (maart 2014)

uitgewerkt. De eenheden van leeruitkomsten vormen samen een logisch geheel van 30 EC, dat studenten in staat stelt om de leeruitkomsten te behalen. Het panel adviseert de opleidingen van de faculteit, en zeker ook van ICA, om nog meer gezamenlijke leeruitkomsten en modules te ontwikkelen vanuit de visie op multidisciplinariteit, conform het voornemen van de faculteit.

Onderbouwing

Visie op flexibilisering en onderwijsconcept HAN en Faculteit Techniek

De HAN ziet het als haar opdracht om startende en werkende professionals te kwalificeren, socialiseren en vormen voor hun beroep en wereldburgerschap in een veranderende samenleving. De HAN wil samen met het werkveld de kwalificaties van personeel ontwikkelen en innoveren. Dat vraagt om onderwijs op maat voor volwassenen die binnen de werkcontext willen leren met de ambitie om een diploma te behalen. Dit betreft zowel opscholers als omscholers die met en van elkaar leren. Werkplekleren is een belangrijk onderdeel, dat een relevante werkplek vereist om hier goed invulling aan te geven. Het vereist ook investering in de samenwerking en verbinding met werkgevers van studenten.

Centraal in de visie op flexibilisering staat het gepersonaliseerd leren op basis van 'standaardisatie op maat'. In 2013 is een Raamleerplan Commissie gestart met het ontwerp van een nieuw inhoudelijk onderwijsconcept voor flexibel onderwijs. De uitgangspunten die hieruit voortvloeien zijn op duidelijke wijze vastgelegd in de *Visie van de HAN op flexibel, vraaggericht onderwijs* en in 2018 vervolgens uitgewerkt in de onderwijskundige handleiding *HAN Deeltijdstudies Toekomst Proof*. Het onderwijsconcept van de HAN gaat uit van een modulaire opbouw, waarbij modules - binnen gestelde fase-eisen - in flexibele volgorde zijn te volgen. Daarmee is maatwerk en gepersonaliseerd leren mogelijk. Een student rondt een module af met een module-certificaat. Aan het behalen van alle vereiste modules is een Ad- of bachelordiploma gekoppeld. Door de opzet van de modules te standaardiseren, is geborgd dat studenten de benodigde kennis, inzicht en vaardigheden kunnen ontwikkelen. Maatwerk en gepersonaliseerd leren is mogelijk door de persoonlijke leerroutes die studenten kunnen vormgeven en de mogelijkheden tot leerwegaafhankelijk studeren. Studenten hebben de mogelijkheid om zelf te kiezen hoe, waar, wanneer en hoe snel zij studeren. Om enig houvast te bieden zijn studentprofielen opgesteld ('persona's') die representatief zijn voor (potentiële) deeltijdstudenten, met daarbij een schets van de fasen van de 'student journey': oriënteren, afspraken maken, leren, waarderen. Voor de opleidingen van ICA concludeert het panel dat deze nog niet werken met deze persona's en dat deze nog ontwikkeld moeten worden. Door de nog kleine studentenpopulatie wordt op dit moment binnen de opleidingen veel via direct overleg besproken en geregeld. Met de groei van het aantal studenten en de verworven ervaring in studieroutes, adviseert het panel om te werken met persona's (of iets vergelijkbaars).

Alle flexibele deeltijdopleidingen van de HAN werken met het onderwijsconcept blended learning: een combinatie van online leren, werkplekleren en contactonderwijs. De Faculteit Techniek maakt actief gebruik van werkplekleren en ziet het contactonderwijs als belangrijke factor voor studiesucces. In interactieve contactmomenten vindt verdieping en toepassing plaats en kunnen studenten eigen ervaringen en vragen inbrengen. Het positieve effect is dat studenten veel van elkaar leren via kennis- en ervaringsdeling en elkaar ook motiveren. Voor alle studenten geldt dat studenten het contactonderwijs zeer belangrijk vinden. Bij ICA is het online onderwijs in

combinatie met contactonderwijs goed vormgegeven. Het online onderwijs kent ook een klassikaal element. Het werkplekleren daarentegen kent nog geen duidelijke plek binnen ICA.

Het panel vindt dat de HAN en de opleidingen van de Faculteit Techniek met de gewijzigde opzet van de deeltijdopleidingen goed inspelen op de veranderingen en behoeften in de maatschappij en de beroepenvelden. HAN-breed is er een heldere visie en organisatie neergezet om dit te bewerkstelligen. Binnen de Faculteit Techniek wordt de visie doorleefd en uitgedragen en is deze uitgewerkt naar een gedegen onderwijsconcept van contactonderwijs, werkplekleren en flexibele mogelijkheden. Het onderwijsconcept past bij het experiment leeruitkomsten dat beoogt dat werkende professionals zich verder kunnen ontwikkelen en zich met op-maat-onderwijs verder kunnen bekwamen. De HAN-brede uitgangspunten en kaders zijn helder en bieden de academie en opleidingen de ruimte om daar zelf binnen de context van het betreffende werkveld invulling aan te geven. Bij de uitvoering en invulling van het concept ziet het panel dat de opleidingen binnen de faculteit in verschillende fasen van ontwikkeling verkeren en ruimte krijgen om eigen keuzes te maken (zie voor de opleidingen van ICA verder standaard 2).

Beroepsbeeld

De opleiding CMD beoogt studenten op te leiden tot communicatiespecialist in nieuwe media. De afgestudeerde CMD'er weet met welke techniek je welke doelgroep bereikt en hoe je het juiste medium vorm kunt geven. Studenten worden onder andere opgeleid voor de functies webdesigner, content designer, (social) interaction designer en ontwerper van multimedia. De context waarin zij dat doen telt veel verschillende spelers, waaronder zelfstandigen, kleine en grote ontwerp bureaus, IT-bedrijven en grote organisaties met eigen afdelingen voor marketing en media. Een CMD'er kan binnen deze velden bewegen. Daarbij geldt dat ontwikkelingen snel vernieuwen en dat de CMD'er deze moet kunnen herkennen, opzoeken en zich eigen maken.

“In het ontwerpproces weten CMD'ers verschillende vakgebieden te verbinden. Ze kunnen omgaan met diverse achtergronden en belanghebbenden in ene project. CMD'ers initiëren, organiseren het project en geven richting aan het ontwerpproces, waarbij zij overzicht behouden en oog tonen voor details.”

Bron: INCMD (2018)

De opleiding HBO-ICT richt zich via de twee trajecten op softwareontwikkeling en advisering rondom software. Studenten worden bijvoorbeeld opgeleid tot software engineer, (cloud of lead) developer, informatieanalist, IT-projectleider of IT-consultant. Voor beroepen in IT geldt dat ontwikkelingen snel gaan. Evenals bij CMD geldt dat studenten deze moeten kunnen herkennen en zich eigen moeten kunnen maken.

Eindkwalificaties en leeruitkomsten

Voor de bacheloropleidingen binnen de Faculteit Techniek geldt dat de eindkwalificaties gelijk zijn voor alle opleidingsvarianten (voltijd en deeltijd). Studenten worden immers voor hetzelfde werkveld en dezelfde beroepen en functies opgeleid. De eindkwalificaties van CMD zijn inhoudelijk afgeleid van de competenties, zoals die zijn vastgelegd in het landelijke beroeps- en competentieprofiel voor CMD van het INCMD in 2018. De eindkwalificaties van de HBO-ICT opleiding zijn afgeleid van de door de stichting HBO-i beschreven domeincompetenties (2014) die gelden voor de verschillende uitstroomrichtingen van HBO-ICT-opleidingen. Per opleiding zijn de eindkwalificaties beschreven in het *Opleidingsstatuut*. De eindkwalificaties sluiten aan op de Dublin descriptoren en voldoen daarmee aan de eisen die, internationaal gezien, worden gesteld.

De eindkwalificaties zijn volgens een HAN-brede werkwijze vertaald naar concrete, duurzame leeruitkomsten. Een leeruitkomst beschrijft de inhoud en het niveau van kennis, inzicht en vaardigheden die vereist zijn om een bepaalde beroepstaak uit te voeren. De leeruitkomsten zijn opgesteld volgens de Tuning-methodiek waarbij op actieve wijze onderwijskundige ondersteuning is ingezet vanuit de HAN met zogenaamde 'regisseurs'. Hierbij heeft onderwijskundig adviesbureau Cinop de HAN ondersteund. De opleidingen hebben elk de volgende stappen doorlopen bij de ontwikkeling van leeruitkomsten:

- a) de eenheden van leeruitkomsten beschrijven;
- b) deze koppelen aan EC's;
- c) de leeractiviteiten beschrijven die mogelijk/nodig zijn om de leeruitkomsten te realiseren en hoe de opleiding de student daarin faciliteert;
- d) de wijze van leerwegonafhankelijke toetsing beschrijven;
- e) beschrijven hoe validering van de leerresultaten, het werkplekleren en het tijd- en plaats onafhankelijk leren vorm krijgen.

Deze aanpak heeft naar mening van het panel geleid tot leeruitkomsten die herkenbaar zijn voor werkveldvertegenwoordigers en studenten. De leeruitkomsten zijn getoetst aan de verschillende werkvelden en beschreven in de *Opleidingsstatuten* die per opleiding bestaan. De leeruitkomsten zijn gegroepeerd in eenheden van leeruitkomsten van minimaal 2,5 EC, waaraan steeds een leerwegonafhankelijke toets is gekoppeld. In iedere module wordt een aantal eenheden van leeruitkomsten behaald. De eenheden van leeruitkomsten vormen naar mening van het panel een logisch geheel dat studenten in staat stelt om de eindkwalificaties te bereiken. Aan de eindkwalificaties zijn bovendien passende body of knowledge & skills gekoppeld.

De faculteit neemt zich vanuit het oogpunt van multidisciplinariteit voor om crossovers tussen opleidingen te realiseren. Hiertoe zijn eerste stappen gezet, bijvoorbeeld voor de faculteitsbreed ontwikkelde Professional skills (zie standaard 2). Het panel denkt dat het verder gezamenlijk ontwikkelen van leeruitkomsten en modulen het beeld van de student kan verbreden en de student mogelijkheden biedt om meer te shoppen bij of te switchen tussen de verschillende opleidingen binnen de faculteit. Dit sluit aan bij de behoefte van het werkveld aan brede technische professionals.

Communication and Multimedia Design

Omdat de flexibele deeltijdopleiding van CMD landelijk gezien uniek is, heeft ICA het werkveld specifiek gevraagd om advies en herkenbaarheid van de opzet en leeruitkomsten (*Advies nieuwe deeltijd CMD*, K. van Turnhout). Daarmee is gebleken dat de vier profielen van de opleiding herkenbaar zijn voor het werkveld; ze geven een eigen signatuur aan deze CMD-opleiding. Ook is gebleken dat het projectonderwijs van CMD goed past bij deze doelgroep. Vanuit onder meer de exercitie met het werkveld, maar ook het uitrollen van het flexibele deeltijdconcept is bij ICA ook de gedachte ontstaan om de profielen van CMD los te laten en croho-overstijgend een programma-aanbod te bieden. Dit vergt een strategische keuze vanuit ICA, dat daarbij aangeeft ondersteuning vanuit het landelijke platform voor CMD-opleidingen nodig te hebben. In de ogen van het panel kan en mag ICA/de opleiding dit zelf initiëren en oppakken. Een initiatief dat het panel ondersteunt.

HBO-ICT

Via de beroepenveldcommissie die bestaat voor HBO-ICT zijn de eindkwalificaties van deze opleiding getoetst aan het werkveld. Specifiek voor het studietraject Software Development geldt dat het werkveld nog apart wordt geraadpleegd. Binnen dezelfde eindtermen is in de deeltijd meer aandacht voor (proces)management in plaats van coderen. Dit sluit beter aan op de wens van de deeltijdstudent.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Experiment Leeruitkomsten:

- De leersituatie en -omgeving zijn passend bij de beoogde leeruitkomsten en bij de behoeften en omstandigheden van (een groep) studenten. De opleiding kan verantwoorden dat de leeractiviteiten en de begeleiding van studenten adequaat zijn om de leeruitkomsten te behalen.*
- De opleiding laat zien hoe zij rekening houdt met verschillen tussen (groepen) studenten in kennis, ervaring, tijd, loopbaandoelen en omstandigheden.*
- Docenten (instructeurs, begeleiders e.d.) zijn aantoonbaar competent om studenten te begeleiden, bijvoorbeeld bij de keuze voor en vormgeving van leeractiviteiten.*
- De student voldoet aan de wettelijke instroomeisen. Uit een intake assessment kan blijken dat de student de opleiding versneld kan doorlopen. Onvolledige opleidingen bepalen op grond van toelatingsonderzoek of de student toelaatbaar is en voor welk traject de student in aanmerking komt*
- De opleiding en de student maken vooraf expliciete, inhoudelijke afspraken over de invulling van het individuele opleidingstraject per eenheid van leeruitkomsten en de begeleiding daarvan door de docent. Daarmee is inzichtelijk hoe de student in staat is de leeruitkomsten te realiseren. Als een praktijkorganisatie betrokken is leggen opleiding, student en praktijkorganisatie de afspraken vast in een overeenkomst. Een tripartite overeenkomst is verplicht voor duale opleidingen en wenselijk voor deeltijdse opleidingen. Hierin komen onder meer aan de orde: de beschrijving van de inhoud van de leeractiviteiten binnen de eenheid, de aard en frequentie van de begeleiding en de wijze van toetsing en, indien van toepassing, afspraken tussen de opleiding en de praktijkorganisatie over bijscholing van praktijkbegeleiders. De student is mede-eigenaar van het leerproces en daarmee van de invulling van de overeenkomst en afspraken.*

Conclusie

De flexibele deeltijdopleidingen van de Informatica Communicatie Academie **voldoen** aan de eisen voor standaard 2. De opleidingen zijn gestart met het uitrollen van het flexibele onderwijsconcept en studenten zijn gevorderd tot in de hoofdfase. De opleidingen hebben de lijn van eindkwalificaties naar (eenheden van) leeruitkomsten, en vervolgens naar beoordelingscriteria en toetsvormen, logisch en goed navolgbaar beschreven in de *Opleidingsstatuten*. De opleidingen bieden interessante studieroutes aan die aansluiten op de wensen van het werkveld. Binnen de routes krijgen studenten ook mogelijkheden om hun beroep in een internationale context te leren plaatsen. Wat betreft onderzoeksvaardigheden adviseert het panel de opleidingen om dit te versterken in de onderwijsarsenalen en om de samenwerkingen met lectoraten uit te breiden.

De opleidingen hanteren de wettelijke toelatingseisen. De fysieke en digitale onderwijsvoorzieningen voldoen aan de basiskwaliteit. Studenten worden persoonlijk begeleid.

Docenten plaatsen de student centraal in het onderwijs en begeleiden individuele leerwensen en -routes op goede wijze. Het docententeam is gekwalificeerd, betrokken en inhoudsgedreven. Het panel ziet een grote meerwaarde in de hybride docenten: professionals die werkzaam zijn in het bedrijfsleven in lessen verzorgen bij ICA.

De ontwikkeling van dit concept is vanuit de HAN op formele wijze ingericht, waarbij de academie en de opleidingen de ruimte krijgen om eigen vakgerichte accenten te leggen. Er is een goede faculteitsbrede intakeprocedure ontwikkeld waarin onder andere adviezen worden gegeven voor vrijstelling op basis van eerder behaalde diploma's en opgedane werkervaring. De opleidingen van ICA hanteren deze procedure. Individuele afspraken over de leerroute worden vastgelegd in een onderwijsovereenkomst (ook wel leerwegovereenkomst genoemd).

Het flexibele onderwijsconcept is bij ICA in de basis neergezet. Het onderwijs biedt mogelijkheden voor gepersonaliseerde leerroutes. Studenten ervaren flexibiliteit in vertragen (bij ICT) of in de keuze in studieroute (bij CMD). Het flexibele onderwijs kan nog op een aantal punten worden doorontwikkeld, in het bijzonder rondom het werkplekleren en leerwegaafhankelijk leren. Blended learning en vraaggestuurd onderwijs worden gehanteerd bij de inrichting van het onderwijs, waarbij onderwijsvormen, zoals die al bestonden binnen ICA, zichtbaar zijn en het werkplekleren nog maar bescheiden voorkomt. Vooral het theoretische onderwijs kan leerwegaafhankelijk worden gevolgd. Het praktijkleren verloopt via projectonderwijs, zoals dat al langer bestaat binnen ICA en waarin in groepen wordt gewerkt aan ontwerppracticum (CMD) en werkplekopdrachten (HBO-ICT). De opleidingen kunnen zich nog verder ontwikkelen als flexibele opleidingen door aandacht te geven aan de ontwikkeling van variatie in werkvormen en het gebruik van uitdagende online en offline werkvormen die meer keuzevrijheid geven voor de individuele student. Dit kan bijvoorbeeld door keuzevrijheid te bieden in de beroepsproducten waarmee leeruitkomsten worden aangetoond.

Een punt dat naar mening van het panel ook verder kan worden opgepakt, is de formulering van een duidelijke didactische visie die kan leiden tot meer uitdagende en creatieve werkvormen. Aandacht voor scholing van docenten op het gebied van blended learning kan hierbij ondersteunend werken. Verder raadt het panel aan om de kwaliteit van het flexibele onderwijs ook op structurele wijze te gaan borgen, zodat de aanwezige kwaliteit transparanter wordt. De vakinhoudelijke uitwisseling tussen de opleidingen en de werkgevers van studenten kan structureler en breder worden opgepakt, waardoor er een structurele situatie van 'halen' en 'brengen' ontstaat.

Onderbouwing

Uitgangspunten flexibel onderwijs

Vanuit de HAN en vervolgens de Faculteit Techniek is een aantal uitgangspunten voor het flexibele deeltijdonderwijs opgesteld. Het panel is enthousiast over deze uitgangspunten, waaronder blended learning en vraaggestuurd onderwijs (zie standaard 1). Bij de uitvoering en invulling van het concept ziet het panel dat de opleidingen binnen de Informatica Communicatie Academie nog volop in ontwikkeling zijn, wat gezien het startmoment logisch is. Hieronder beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen binnen het flexibele onderwijs van de academie.

Overall is het panel van mening dat de opleidingen de visie op flexibilisering nog steviger kunnen aanzetten, met keuzes in de didactiek, de onderwijsmethoden en -instrumenten. Daarmee kan meer ruimte voor eigenheid en uitdaging worden gecreëerd, waarbij het onderscheid met de voltijd nog duidelijker naar voren kan komen en er meer sturing op de student en zijn individuele onderwijsproces mogelijk is. Op dit moment is de programmering van de toetsing nog star wat flexibiliteit qua studietempo belemmert. Verder heeft CMD bijvoorbeeld drie thema's gedefinieerd (zie *Schets ICA*), waarvan het thema 'integratie van werken en leren' meer aandacht kan krijgen.

Zoals bij standaard 1 beschreven, zijn de eindkwalificaties helder uitgewerkt in leeruitkomsten en eenheden van leeruitkomsten. Een aantal eenheden van leeruitkomsten vormen samen steeds modulen van 30 EC. Voor elke eindkwalificatie is in het *Opleidingsstatuut* aangegeven op welk niveau deze behaald dient te worden voor een bachelordiploma: (1) Hoofdphasebekwaam, (2) Afstudeerbekwaam, (3) Beroepsbekwaam. Als alle acht modulen zijn behaald op de gestelde niveaus, dan behaalt de student het bachelordiploma (240 EC).

Blended learning

In het onderwijskundig concept van flexibele deeltijdopleidingen bij de HAN staat blended learning centraal: er wordt een combinatie van afstandsleren, werkpleklernen en intensief en interactief contactonderwijs nagestreefd. Het uitgangspunt is dat studenten binnen het onderwijs participeren in activerende en interactieve leerwerkvormen. Hierbij ziet het panel dat groepsbijeenkomsten de voornaamste onderwijsvorm zijn. In de bijeenkomsten staan de vragen van studenten over de lesstof centraal en het panel vindt deze studentgerichte benadering sterk. ICA faciliteert de werkvormen met een eigen digitale omgeving iSAS: een complete leeromgeving waarin alle relevante onderwijsmateriaal voor studenten is te vinden. Weliswaar vindt het panel dat de gebruikersinterface aandacht behoeft. Ook vindt het panel dat de didactische visie die ten grondslag ligt aan de gekozen werkvormen nog versterkt kan worden vanuit de principes die zijn geformuleerd voor flexibel deeltijdonderwijs. Door die visie verder uit te werken en uit te dragen, kunnen de opleidingen meer verschillende uitdagende en creatieve (online en offline) werkvormen ontwikkelen die volgens het panel bij uitstek passen bij een flexibel onderwijsconcept en ruimte bieden voor maatwerk per student. Wat dit betreft kunnen de opleidingen in het blended leren nog verdere stappen maken.

Binnen het onderwijsarsenaal van ICA staat projectonderwijs centraal (bij CMD heet dit: ontwerppractica). Binnen de projecten staan aan de beroepspraktijk ontleende opdrachten centraal, waaraan studenten in groepen van maximaal zes studenten werken. Een project levert één of meer beroepsproducten op waarmee de student de leeruitkomsten aantoont. De opleidingen bieden het onderwijs allemaal digitaal aan binnen een eigen elektronische leeromgeving. Deze biedt uitgebreide mogelijkheden, waar online groepsbijeenkomsten deel van uitmaken. Deze onderwijsvorm wordt ingezet aanvullend op de wekelijkse contactdagen waarop lessen en bijeenkomsten gepland staan. Binnen deze online en offline werkvormen hanteren de opleidingen al langer het flipped-the-classroom-principe.

Communication and Multimedia Design

Bij CMD zijn er wekelijks klassikale bijeenkomsten georganiseerd waarin studenten onder andere aan de ontwerppractica werken. Aanvullend kunnen studenten vrijblijvend participeren in de online klasbijeenkomsten die op een andere dag in de week (en wekelijks) plaatsvinden.

Indien een student vanuit eerdere praktijkervaring al beschikt over beroepsproducten kunnen zij opgaan voor de leerweg onafhankelijke toetsing. Ondanks die mogelijkheid is het een expliciete wens van de deeltijd CMD-studenten om aan de projecten te werken om zo optimaal ervaring op te doen. Onderzoek, uitgevoerd door ICA. Laat dit ook zien. De opleiding zorgt per practicum telkens opnieuw voor een uitdagende interessante opdracht. Het panel heeft verschillende opdrachten gezien en vindt deze van een passend niveau en relevant voor het werkveld.

HBO-ICT

Bij HBO-ICT wordt een gelijke opzet gehanteerd als bij CMD. Studenten werken aan beroepsproducten en doen dat soms in groepen (niet standaard). Zij werken hieraan via werkplekopdrachten, bijvoorbeeld Information Strategy & Management of Business Intelligence. Deze zijn eveneens relevant en van een passend niveau. Verder laten modules zien dat er kennisvakken zijn die apart getentamineerd worden.

Op de elektronische leeromgeving van HBO-ICT kan de student voor alle onderwijsvormen voorbeelden vinden, zoals beschrijvingen van beroepsproducten en voorbeeldtentamens.

Het panel merkt voor beide opleidingen op dat de keerzijde van groepswork is, dat er geen sprake is van een integratie van werken en leren en dat groepswork verplichtingen voor studenten met zich meebrengt. Uiteraard zijn die verplichtingen vergelijkbaar met die van een reële werksetting. Tegelijkertijd beperkt groepswork de mogelijkheden voor individuele keuzes voor flexibilisering en roept dit de vraag op wat deze opleidingen onderscheidt van een reguliere deeltijdopleiding. Het panel concludeert dat dit verschil tot op heden minimaal is. In het licht van de visie van de HAN (opgesteld samen met het werkveld) dienen de opleidingen daarom in de ogen van het panel haar keuzes, en hoe zij leren en werken integreren, beter te duiden.

Werkplekieren

Om deeltijdstudenten optimaal te laten profiteren van de combinatie van werk en studie, gaat de HAN ook uit van een onderwijsconcept waarin werkplekieren is opgenomen. Het werkplekieren vanuit de HAN-visie veronderstelt dat studenten een relevante werkomgeving hebben met voldoende leerpotentieel. Een geschikte werkplek is bij de opleidingen binnen de Informatica Communicatie Academie niet verplicht. Bij de intake wordt wel gekeken of er sprake is van een werkplek. Vanaf het tweede studiejaar (de hoofdfase) wordt een werkplek gevraagd. Hiervoor gelden geen zware eisen. Een stage of een zzp-setting voldoen ook (OER 2018-2019). HAN Employment biedt indien door de student gewenst ondersteuning bij het vinden van een geschikte werkplek. Het panel is positief over deze mogelijkheid tot ondersteuning. Het panel stelt vast dat werkplekieren zoals de HAN het bedoeld heeft, bij de opleidingen van ICA nog uitgerold dient te worden. Ook om het thema 'integratie werken en leren' (CMD) duidelijk neer te zetten.

Leerwegaafhankelijkheid

Een ander belangrijk uitgangspunt van het flexibele onderwijsconcept is het leerwegaafhankelijke onderwijs. Het leerwegaafhankelijke onderwijs bepaalt voor een belangrijk deel in hoeverre het onderwijs daadwerkelijk flexibel is. Het panel ziet de opleidingen hierin mogelijkheden bieden, die op adequate wijze worden begeleid en georganiseerd, bijvoorbeeld wanneer een student vanuit de eigen beroepssetting over de gevraagde beroepsproducten beschikt. In dat geval neemt de student niet deel aan het groepsproject, maar kan hij gelijk, leerwegaafhankelijk, opgaan voor de beoordeling. Echter, het panel stelt dat hier

maar bescheiden gebruik van wordt gemaakt. Studenten waarderen juist de opzet van projecten en de deelname hieraan, zo geven ook de opleidingen aan.

Naast leerwegaafhankelijk onderwijs bepaalt ook het keuzeaanbod hoe flexibel het onderwijs is. Dit is het meest duidelijk bij CMD waarbij verschillende modules tot andere profielen leiden. Voor HBO-ICT geldt dat er geen keuzeaanbod is, behalve de minor. De student kiest in principe voor een studieroute, kan daar gedurende de eerste module van de propedeuse nog makkelijk in switchen en volgt daarna een vast aanbod. In de volgorde van de hoofdfasemodulen kan wel gevarieerd worden.

Voor beide opleidingen geldt dat binnen de modules, in het onderwijsarsenaal, keuzemogelijkheden bestaan. Zo kan de student een eigen invulling geven aan de wijze van leren en daarbij gebruik maken van de onderwijs- en begeleidingsactiviteiten die worden aangeboden. Het gaat bijvoorbeeld om groepsgewijs contactonderwijs, online leermogelijkheden, zelfstudie en studieloopbaanbegeleiding.

Studenten kunnen versnellen (door twee modules tegelijk te volgen, door Professional skills sneller te doorlopen of - zoals gezegd - een leerwegaafhankelijke toets te maken), vertragen en modules in verschillende volgorden volgen. Studenten kunnen twee keer per jaar starten met de opleidingen: in september of in februari. Volgordelijkheid blijft aanwezig bij bepaalde niveau- en faseovergangen. Welke keuzes de student hierin ook maakt, de student heeft een zelfsturende rol in en kiest zijn eigen leerroute. De studieloopbaanbegeleider kan de student hierover adviseren en houdt de individuele leerroutes van de student bij.

Het panel merkt hierbij op dat hoewel er een opsomming aan mogelijkheden bestaat, in de praktijk nog niet echt sprake is van flexibilisering, mede omdat opleidingen nog maar recent zijn gestart. De flexibiliseringsmogelijkheden en de beschikbare informatie over de mogelijkheden worden door alle studenten die het panel spreekt gewaardeerd, ook als zij er uiteindelijk (nog) geen gebruik van maken. In het dagelijkse onderwijs blijkt dat het grootste deel van de studenten de beschreven volgorde van de modules aanhouden. Er is geen aanwezigheidsplicht, maar studenten komen graag naar de groepslessen om hun vragen te stellen. Studenten geven ook aan dat zij veel van elkaar leren in de lessen, doordat zij werkveldervaringen kunnen uitwisselen. Het panel verneemt ook van studenten dat de flexibiliseringsmogelijkheden goed bespreekbaar zijn met de studieloopbaanbegeleiding, zowel tijdens het intakegesprek als tijdens de studie. Hierin laten de opleidingen naar mening van het panel zien dat zij studentgericht en toegankelijk zijn in de studieloopbaanbegeleiding.

Verbinding tussen opleidingen en werkveld

Het werkveld veronderstelt dat er een stevige verbinding is tussen de opleidingen en het werkveld. Uit de gesprekken met de opleidingen blijkt dat docenten en management voldoende zicht hebben op wat er in het werkveld speelt. De beroepenveldcommissies - die per instituut gezamenlijk voor voltijd en deeltijd zijn ingericht - geven periodiek adviezen. Ook komt er informatie over werkveldontwikkelingen bij de opleidingen binnen via externe (gast)docenten (hybride docenten). Ook komt informatie vanuit het werkveld bij de opleidingen terecht via de studenten. Deze informatie is deels van informele aard en zit meestal op het niveau van specifieke werkveldopdrachten die de student uitvoert in het kader van de studie. Het panel adviseert om deze informatie ook structureel op te gaan halen bij werkgevers en hierbij de stap te maken naar de uitwisseling van inzichten over brede vakthema's, zoals duurzaamheid of technische innovatie. Hierbij denkt het panel dat de opleidingen niet alleen informatie kunnen

'halen', maar ook actief informatie kunnen 'brengen' naar werkgevers, zoals kennis die is opgedaan binnen lectoraten en onderwijsprojecten.

Onderwijsarsenalen

De onderwijsarsenalen zijn inhoudelijk gedegen en sluiten goed aan bij de leeruitkomsten. De opleidingen zijn qua vakinhoud vergelijkbaar aan de voltijdopleidingen. De essentiële elementen van de BoKS worden behandeld. Binnen de projecten worden studenten uitgedaagd deze kennis toe te passen om tot passende beroepsproducten (ontwerpen) te kunnen komen. Daartoe moeten zij vaardigheden toepassen waarmee zij ook kennis verder ontwikkelen. In de bijeenkomsten op school (werkgroepen/leergroepen) benut de opleiding de al aanwezige kennis en vaardigheden van deeltijdstudenten door deze te integreren in de lessen en groepsworkbijeekomsten met andere studenten. Zo ontstaat een vorm van community learning waar studenten elkaar kunnen aanvullen en helpen om hun onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen.

In het lesmateriaal heeft het panel goede voorbeelden gezien van aansluiting op actuele thema's, zoals bij de ontwerp opdrachten van CMD.

De Faculteit Techniek heeft een uniforme module Professional skills ontwikkeld. Deze module kan gelijktijdig met de vakspecialistische modulen worden gevolgd. Het panel is positief over de opzet van deze module die beoogt om studenten te leren om de context van hun vak te begrijpen, methodisch te leren werken en hun generieke competenties te ontwikkelen. Faculteitsbreed ziet het panel dat studenten nog zoekende zijn naar de meerwaarde van deze module en behoefte hebben aan een sterkere koppeling van generieke competenties aan hun eigen vakopdrachten. In dat licht is het positief dat binnen ICA elementen van Professional skills al tijdens de propedeuse worden aangeboden, in de context van het eigen vak.

Instroom

De opleidingen hanteren de wettelijke toelatingseisen (OER CMD en ICT). Voor toelating moet de student beschikken over een havo-, vwo- of mbo-(niveau 4)diploma. Voor de opleiding CMD geldt dat wiskunde A of B vereist is voor havisten met het profiel Cultuur & Maatschappij. Aspirant-studenten CMD met een mbo-diploma kunnen vrijblijvend een instaptoets maken voor wiskunde om hun niveau te toetsen.

Intakeprocedure

De werkwijze voor het intakegesprek is faculteitsbreed ontwikkeld volgens het lean-principe. In het intakegesprek wordt de opleiding en de manier van studeren binnen de opleiding besproken met de student. Ook wordt in kaart gebracht of er mogelijk vrijstellingen kunnen worden aangevraagd op basis van eerder genoten opleidingen of werkervaringen (zie standaard 3). Aspirant-studenten winnen eerst informatie in via de website en/of op voorlichtingsbijeekomsten en voeren daarna een persoonlijk intakegesprek met de opleidingscoördinator of één van de hoofddocenten/slb'ers. Het panel vindt de intakeprocedure goed is opgezet en inzichtelijk bijdraagt aan een goede 'match' tussen de student en de opleiding. Studenten waarderen het persoonlijke intakegesprek waarin zij duidelijke informatie krijgen over hun opleiding en de mogelijke leerroutes. Het panel heeft gezien dat bevindingen en afspraken uit het intakegesprek duidelijk worden vastgelegd op vaststaande formulieren.

Begeleiding

De persoonlijke begeleiding is naar mening van het panel een gedeeld sterk punt binnen de gehele Faculteit Techniek. Het panel heeft gezien dat docenten de student centraal plaatsen in het onderwijsproces en uitzonderlijk toegankelijk en persoonlijk zijn in de begeleiding die ze bieden.

Voor de opleidingen van ICA geldt dat er verschillende begeleidingsvormen zijn voor studenten: studieloopbaanbegeleiding, inhoudelijke begeleiding van docenten (zie *Onderwijsarsenalen* en *Kwaliteit van het personeel*) en daar waar van toepassing werkplekbegeleiding (zie *Uitgangspunten flexibel onderwijs*). De verantwoordelijkheid wordt zoveel mogelijk bij de student gelegd. Hij/zij is de regisseur van zijn eigen studie. De studieloopbaanbegeleider vervult een centrale rol binnen de opleiding en richt zich op de vormgeving van persoonlijke leerroutes, studievaardigheden, zelfsturing en de balans werk-studie-privé. Docenten zijn makkelijk bereikbaar en het contact is laagdrempelig, zo blijkt duidelijk uit de gesprekken met studenten. Studenten geven daarbij aan dat zij zich gehoord en gezien voelen en veel ondersteuning van de werkplekbegeleiders, docenten en de studieloopbaanbegeleider ervaren. Ook geven zij aan dat zij als gelijkwaardig worden gezien en daarmee als (startend) professional worden aangesproken op hun eigen regie. Dit vinden zij prettig.

De opleidingen hebben een digitale leeromgeving ingericht voor studenten: Onderwijs Online. Deze digitale omgeving wordt door de opleidingen binnen de Informatica Communicatie Academie vooral gebruikt om standaard HAN-brede informatie op terug te vinden. Het onderwijs staat voor studenten van ICA op de eigen digitale omgeving iSAS.

Onderzoekend vermogen

Bij het aanleren van onderzoeksvaardigheden wordt faculteitsbreed gestreefd naar co-creatie met het werkveld. Dit kent een plek binnen de opdrachten die binnen werkpleklernen worden uitgevoerd. Binnen deze opdrachten werkt de student onder andere aan de competentie onderzoeken.

Om onderzoek binnen de opleidingen en kennisontwikkeling te versterken, zijn er binnen de Faculteit Techniek verschillende lectoraten en onderzoeksgroepen actief. De Faculteit Techniek heeft twee zwaartepunten met betrekking tot onderzoek benoemd: Sustainable Energy & Environment (SEE) en Sustainable Electrical Energy Centre of Expertise (SEECE). Zeswekelijks is er overleg tussen de projectleider deeltijd en de programmadirecteur SEECE.

Het deeltijdonderwijs van de Faculteit Techniek participeert in het Chip Integration Technology Centre: een nieuw kenniscentrum op gebied van chip integration. ICA geeft aan vooral samen te werken met de lectoraten Model-Based Information Systems, Networked Applications en Media Design. Het panel heeft hier tijdens de visitatie geen concrete voorbeelden van gezien.

Omdat het panel meerwaarde ziet van samenwerking met lectoraten en kenniscentra voor het bepalen van actuele (onderzoeks)thema's en de ondersteuning van de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden bij studenten, adviseert het panel de opleidingen om de samenwerking met de lectoraten te intensiveren. Dit kan ook bijdragen aan het verstevigen van 'halen' en 'brengen' van kennis met en vanuit het werkveld.

Internationale oriëntatie

De Faculteit Techniek heeft een basisvisie geformuleerd voor internationale oriëntatie (*Strategieplan internationalisering FT*) voor de voltijd- en deeltijdopleidingen. De visie houdt voor studenten vooral in dat zij leren omgaan met mensen van verschillende achtergronden. De visie

wordt in het onderwijs geborgd door opname van de leeruitkomst 'interculturele communicatie'. De internationale oriëntatie wordt bij de deeltijdopleidingen vooral ingevuld doordat deeltijdstudenten in sommige gevallen internationale ervaring die zij op de werkplek opdoen, meenemen naar het onderwijs. Hieronder vallen bijvoorbeeld het samenwerken met internationale collega's of het uitvoeren van werkzaamheden in het buitenland. In de faculteitsbrede module Professional skills komt ook internationalisering aan bod. Het panel vindt de mogelijkheden voor internationale oriëntatie voldoende en moedigt de opleidingen aan om dit verder uit te bouwen.

Kwaliteit van het personeel

Het panel ziet in beide opleidingen betrokken en vakbekwame docententeams. Deels zijn de docenten ook betrokken bij de voltijdopleiding. ICA kampt met capaciteitsprobleem. Ondanks dat, ervaren studenten dat docenten goed beschikbaar en bereikbaar zijn voor hen.

Het docententeam van de deeltijdopleiding CMD bestaat uit 30 docenten die samen voor ruim 24 fte actief zijn voor de voltijd- en deeltijdvariant. Docenten zijn didactisch geschoold of daarmee bezig en een groot deel van de docenten heeft recente ervaring in het werkveld door nevenactiviteiten, zoals een eigen bedrijf. 74 procent van de docenten heeft een mastertitel, één docent is gepromoveerd en één docent is kandidaat voor een PhD.

Het docententeam van de deeltijdopleiding HBO-ICT bestaat uit 30 docenten die voor bijna 23 fte worden ingezet in de voltijd- en deeltijdvariant. Docenten zijn didactisch geschoold en een groot deel van de docenten heeft recente ervaring in het werkveld. 67 procent van de docenten heeft een masteropleiding afgerond.

Het initiatief voor professionalisering ligt bij de docent zelf. Docenten krijgen op eigen aangeven ruim baan van het management van ICA om zich te professionaliseren binnen het ontwikkelproces van het flexibele onderwijs. De HAN Academy biedt diverse scholingen aan voor docenten, bijvoorbeeld over toetsing en blended learning. Daarnaast is er 'on the job' professionalisering door onderlinge ervaringsdeling. Het panel heeft ook begrepen dat docenten ruimte krijgen (en nemen) om specifieke scholingsactiviteiten te volgen, zoals het bijwonen van symposia en congressen over vakinhoudelijke thema's.

Het panel is van mening dat de didactische professionalisering rondom blended learning in het kader van het flexibele onderwijsconcept - eventueel op faculteitsniveau - nog aandacht verdient (zie ook de aanbeveling van het panel over blended leren bij *Uitgangspunten flexibel onderwijs* eerder bij deze standaard).

Kwaliteitsborging onderwijsleeromgeving

De kwaliteitsborging van de flexibele onderwijsleeromgeving is vanuit de HAN op formele wijze ingericht. Specifiek voor het deeltijdonderwijs heeft de HAN het *HANdboek Kwaliteitszorg* aangevuld met een *Leidraad voor kwaliteit en borging in het Experiment Leeruitkomsten*. Vanuit de pdca-cyclus evalueert men de constructiekwaliteit (het curriculum) en de uitvoeringskwaliteit. Ook evaluatie van de juridische kaders (*Opleidingsstatuut/ OER*, beleid examencommissie) maakt deel uit van de evaluatiecycli. De intentie is om bij de ontwikkeling en de evaluatie van het onderwijs en de toetsing de verschillende gremia te betrekken. Het panel constateert dat de opleidingen binnen ICA nog verder kunnen investeren in het actiever betrekken van het werkveld bij het vormgeven van het onderwijs in de eerste studie jaren en bij de evaluatiecycli. De communicatie verloopt nu vooral via de student. Ook de curriculumcommissie, de opleidingscommissie en de examencommissie kunnen meer worden betrokken bij het

deeltijdonderwijs en een meer proactieve houding innemen. Overigens constateert het panel dat via de directe contacten die docenten hebben in het werkveld en met studenten zij wel degelijk feedback verzamelen over de onderwijskwaliteit. Deze is overwegend positief, maar het kan dus gestructureerder. Het panel adviseert om de deeltijdprogramma's nader te beschouwen in het licht van de visie van flexibilisering om in kaart te brengen welke elementen aanwezig zijn en welke verdere potenties er nog zijn in de opleiding.

Binnen de Faculteit Techniek wordt de ontwikkeling van het flexibele onderwijs aangestuurd door een stuurgroep, bestaande uit de instituutsdirecteuren. Daarnaast is er een projectleider die de dagelijkse afstemming en aansturing organiseert. Het onderwijsconcept is nog volop in ontwikkeling en er wordt binnen dat ontwikkelproces goed samengewerkt op informele wijze. Bij de ontwikkeling van de flexibele deeltijdopleidingen binnen de HAN is het devies 'standaardisatie op maat'. Het panel heeft gezien dat de instituutsdirectie dit principe toepast door docenten bij de ontwikkeling nadrukkelijk de ruimte te geven om eigen, vakgerichte accenten te leggen in het onderwijsconcept en het onderwijs in de opleidingsrelevante context te ontwikkelen. Er zijn relatief veel afstemmings- en evaluatiemomenten en docenten weten goede welke aspecten van het nieuwe onderwijs wel of niet werken en hoe ze dat willen door ontwikkelen. Ook wordt er gewerkt met inzichtelijke kwartaalrapportages om de voortgang van de ontwikkeling richting flexibel onderwijs binnen de Faculteit Techniek te monitoren. Die informele afstemming binnen de docententeams zorgt voor een harmonieuze samenwerking en een laagdrempelig contact onder docenten bij de afstemming en ontwikkeling. Een punt dat het panel zelf heeft mogen ervaren als externe partij, is dat de informele kwaliteit op sommige punten niet altijd inzichtelijk is. Het panel adviseert de opleidingen om de kwaliteit van het onderwijs ook formeel op overzichtelijke wijze vast te leggen zodat deze transparanter wordt voor diverse betrokkenen. Het panel denkt hierbij onder andere aan simpele, inzichtelijke processen en gelijktrekking van terminologie.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Experiment Leeruitkomsten:

- *De opleiding hanteert een passende vorm van toetsing van de leeruitkomsten. De gehanteerde methoden en instrumenten zijn geschikt voor leerwegonafhankelijk toetsen en beoordelen. De opleiding hanteert een heldere procedure voor toetsing, waarop de examinatoren zijn voorbereid. De examencommissie heeft daarbij een uitgesproken, proactieve rol. Zij hanteert een adequate methode om te borgen dat leeruitkomsten door individuele studenten worden gerealiseerd en dat examinatoren voldoen aan de vereiste kwalificaties om de leeruitkomsten op een eenduidige wijze te toetsen en beoordelen.*

Conclusie

De flexibele deeltijdopleidingen van de Informatica Communicatie Academie **voldoen** aan de eisen voor standaard 3. Het toetssysteem en de toetsing zijn helder beschreven en daarmee inzichtelijk voor studenten. De toetsing sluit ook logisch aan op de onderwijsleeromgeving die per opleiding wat anders is ingericht. Derhalve zijn er wat betreft de toetsvormen ook wat verschillen waarneembaar. Het panel concludeert voor beide opleidingen dat de deeltijdstudenten dezelfde toetsen (vorm en inhoud) volgen als de voltijdstudenten. Hiermee sluit de toetsing binnen de deeltijd aan op de kwaliteitseisen, zoals die gelden voor de voltijdopleidingen. Ook heeft het panel kunnen constateren, dat er op adequate wijze gebruik wordt gemaakt van het vier-ogenprincipe bij een deel van de beoordelingen. Het panel vindt de inhoudelijke kwaliteit en het niveau van de toetsen voor beide opleidingen op orde.

Het panel is positief over de afsluitende assessments, zoals die binnen CMD een plek kennen en over de beoogde opzet van het afstuderen die bij CMD bestaat uit een portfoliotoetsing en bij HBO-ICT uit een opdracht in de praktijk bij een bedrijf waarin de student aantoonbaar beroepsbekwaam te zijn. Gebaseerd op de ingeziene beoordelingen bij tussenproducten vindt het panel aandacht voor meer structurele kalibratie tussen beoordelaars, een duidelijker vastlegging van feedback bij beoordelingen en een betere discipline bij het invullen van beoordelingsformulieren gewenst.

De HAN heeft adequate procedures en werkwijzen ontwikkeld voor leerwegonafhankelijke toetsing. De academie hanteert deze werkwijzen. Het panel concludeert dat er geschikte procedures zijn voor het verkrijgen van vrijstellingen op basis van studie- of werkervaring en dat de leerwegonafhankelijke toetsing nog volop in ontwikkeling is. Dit is logisch, gezien de recente start van beide programma's en daarmee samenhangend de bescheiden uitvoeringspraktijk in toetsing. Het doortrekken van het flexibiliseringsonderwijsconcept in de toetsing verdient in de ogen van het panel verdere aandacht. De opleidingen kunnen ter verrijking van het concept flexibele deeltijd nadenken over meer vrijheid van keuze in toetsvorm, en bijvoorbeeld studenten meer vrijheid geven om zelf te bepalen met welke beroepsproducten zij de leeruitkomsten willen aantonen. Ook kunnen de opleidingen een flexibeler toetsrooster introduceren, dat zou volgens het panel ook bijdragen aan flexibiliteit in de zin van meer mogelijkheden voor de individuele student om te versnellen. Met de groei van de opleidingen raadt het panel de opleidingen ten

slotte aan om meer eigenstandige aandacht voor de deeltijdopleidingen binnen de examencommissie.

Onderbouwing

Systeem van toetsing

In het flexibele deeltijdonderwijs gaat de HAN uit van leerwegonafhankelijke toetsing. Dat betekent dat de student het onderwijsaanbod niet per se hoeft te volgen om de toets te behalen. Er zijn geen tussentijdse activiteiten, oplevermomenten of -producten die voorwaardelijk voor het afleggen van een toets. Op deze wijze kan de werkende student bij iedere module opnieuw gekend worden in de reeds aanwezig kennis, inzicht en vaardigheden. De procedures en werkwijzen rondom de leerwegonafhankelijke toetsen zijn op adequate wijze vastgelegd in de *Aanvulling toetsbeleid en uitvoering toetsbeleid deeltijdopleidingen* en het *Opleidingsstatuut* per opleiding (waar de *Onderwijs- en Examenregeling* deel van uitmaakt).

De uitvoeringspraktijk met de toetsing binnen dit concept is enigszins bescheiden gezien de recente start van beide opleidingsprogramma's. Toch heeft het panel gezien dat de toetsen binnen de academie leerwegonafhankelijk zijn. Daarbij geldt wel dat een deel van de toetsing plaatsvindt via beroepsproducten die in groepsverband worden ontwikkeld. Zoals gesteld bij standaard 2 is dit enigszins beperkend voor een leerwegonafhankelijk - en daarmee flexibel - traject.

Tijdens de visitatie is gebleken dat de uitgangspunten voor de toetsing per opleiding helder zijn beschreven voor studenten en voor hen zijn te vinden op de digitale leeromgeving van ICA. Beide opleidingen hanteren een toetssysteem, dat aldus het panel goed aansluit op de wijze waarop zij hun onderwijsleeromgeving hebben vormgegeven. Daarmee verschilt het systeem van toetsing per opleiding. Dit betreft de toetsvormen. De toetsvormen die per opleiding gehanteerd worden, sluiten qua inhoud en vorm aan op de toetsing binnen de gelijke voltijdvariant. Voor beide opleidingen geldt dan ook dat aansluiting op kwaliteitseisen is geborgd.

Communication and Multimedia Design

Bij CMD is in de toetsing nadrukkelijk aandacht voor de ontwikkeling van de student: holistische beoordelingen, kwalitatieve feedback en het bijsturen van studenten zijn hier onderdeel van. Naast de beoordeling van beroepsproducten wordt de verantwoording van gemaakte keuzes beoordeeld. Dit gebeurt in het zogeheten ontwerppracticum waarin ontwerpvaardigheden, beroepsproducten en attitude centraal staan. Elke module wordt met een integrale portfoliotoets afgesloten. Studenten kunnen hiervoor twee keer per jaar opgaan. In een integrale portfoliotoets wordt de student vervolgens per module getoetst op het behalen van de kwalificaties. Kwalitatieve feedback op de onderdelen binnen de module en adviezen uit eerdere assessments maken deel uit van deze portfoliotoets. Het panel waardeert dit als positief en vindt deze vorm goed passen bij de context van CMD. Daarnaast werkt CMD met het feedbackportfolio, dat een groeidocument is en een sterk ontwikkelgericht karakter heeft. Dit portfolio bevat alle feedback van docenten op het door de student ingeleverde werk. Ten slotte beoordeelt CMD leeruitkomsten via het showportfolio. Dit betreft een individueel portfolio met een sterk persoonlijk karakter, dat altijd door twee docenten wordt beoordeeld. CMD past het vier-ogenprincipe ook bij het beoordelen van andere modulen toe.

HBO-ICT

Bij de opleiding HBO-ICT heeft het panel gezien dat per module circa de helft van de toetsing kennistoetsen betreft en de andere helft bestaat uit toetsing op basis van beroepsproducten. Dat maakt de toetsing binnen deze opleiding in de ogen van het panel wat traditioneler van aard. Portfoliotoetsing vindt voor deze studenten alleen plaats bij de module Professional skills. Voor studenten zijn voorbeelden van beroepsproducten en voorbeeldtentamens op de digitale leeromgeving te vinden. Dit wordt door hen gewaardeerd. Het afstuderen zal bestaan uit een project op de werkplek. De resultaten hiervan zullen ook door twee docenten worden beoordeeld. Het panel heeft hier nog geen voorbeelden van gezien.

Beoordeling

Voor elke toets is er een beoordelingsformulier ontwikkeld. Voor een deel van de toetsen zijn ook toetsmatrijzen ontwikkeld. Het panel constateert dat de beoordelingssystematiek nog in ontwikkeling is en dat er wat betreft de beoordelingsformulieren en het consistent invullen daarvan nog verbetermogelijkheden zijn. Voor beide opleidingen geldt dat de toetsen worden beoordeeld door examinatoren die door de examencommissie gekwalificeerd zijn gevonden en officieel zijn aangewezen. Groepsopdrachten, project- en ontwerp opdrachten worden veelal door twee examinatoren beoordeeld. Dit geldt in ieder geval voor het showcaseportfolio (CMD). Ook laat de opzet van het afstuderen zien (CMD en HBO-ICT), dat de studentresultaten door minimaal twee beoordelaars beoordeeld zullen worden. Op basis van de nog beperkt beschikbare studentresultaten en bijbehorende beoordelingen vindt het panel dat de opleidingen aandacht kunnen schenken aan structurele kalibratie tussen beoordelaars, duidelijker vastlegging van feedback bij beoordelingen en betere discipline bij het invullen van beoordelingsformulieren. Dit om de transparantie in de totstandkoming van oordelen te versterken.

Vrijstellingen op basis van werkervaring

Studenten kunnen vrijstelling voor (delen van) modules krijgen door een portfolio met bewijsstukken te laten zien die aansluiten bij de betreffende leeruitkomsten. Het in kaart brengen van de eventuele vrijstellingsmogelijkheden kan zowel voor inschrijving als na inschrijving gebeuren. Na inschrijving geeft de studieloopbaanbegeleider onderbouwde adviezen voor vrijstellingen aan de examencommissie van de academie, die daarover definitief besluit. Docenten en studenten geven aan dat studenten een stevige bewijslast moeten opbouwen in een portfolio om voor vrijstellingen op basis van werkervaring in aanmerking te komen. De validatie vindt altijd plaats door twee assessoren. De examencommissie besluit op basis van de inbreng van de assessoren. Het panel heeft kunnen zien dat de examencommissie vaststaande procedures en richtlijnen voor vrijstellingen hanteert die direct voortvloeien uit de *Opleidingsstatuten*. Aangezien het opbouwen van een portfolio bijna net zoveel tijd en energie kost als het nogmaals volgen van onderwijseenheden, kiezen veel studenten ervoor om de modules toch te volgen en hun ervaring in te brengen in de onderwijsgroepen.

Leerwegaafhankelijke toetsing

De (aankomende) student wordt bij de intake of via de studieloopbaanbegeleider geïnformeerd over de mogelijkheden voor leerwegaafhankelijke toetsing. De opleidingen hebben aangegeven dat de ontwikkeling van leerwegaafhankelijke toetsing verder vormgegeven kan worden. Naar de mening van het panel kan binnen ICA worden nagedacht over meer vrijheid in keuze van toetsvorm of variatie in beroepsproducten. ICA heeft

daarbij aangegeven dat de opleidingen worstelen met het toetsrooster, omdat het lastig blijkt om daar flexibiliteit in aan te brengen. Het panel vindt het streven om meer vrijheid in het toetsrooster goed en moedigt ICA aan de mogelijkheden hiertoe te onderzoeken. Tegelijkertijd realiseert het panel zich dat daarvoor ook beweegruimte binnen de organisatie nodig is en die is naar verluid beperkt.

Kwaliteitsborging toetsing en beoordeling

De kwaliteit en het niveau van de toetsing en beoordeling wordt door de examencommissie van de academie geborgd volgens de wettelijke vereisten. Dat doet de examencommissie onder andere door examinatoren aan te wijzen, steekproeven van student- en afstudeerproducten te bestuderen en onderzoek te laten doen naar de toetskwaliteit door de toetscommissie. De toetscommissie staat in lijn onder de examencommissie en rapporteert aan de examencommissie. Dit gebeurt op adequate wijze.

De examencommissie functioneert voor zowel de voltijd- als de deeltijdvarianten binnen ICA. Het panel stelt vast dat er door de examencommissie relatief veel tijd wordt besteed aan zowel de onderwijs- en toetsontwikkeling als de studentvragen vanuit de voltijdopleidingen. Met de groei van de deeltijdopleidingen, en gezien de ontwikkelfase waarin de opleidingen zitten, is meer eigenstandige aandacht voor de deeltijdopleidingen gewenst binnen de examencommissie.

Op facultair niveau stemmen de verschillende examencommissies en de projectleider deeltijdopleidingen met elkaar af. In elke examencommissie binnen de faculteit zit een docent die ook lesgeeft in één van de deeltijdopleidingen binnen de academie en dit lid woont de faculteitsbrede bijeenkomsten voor examencommissies bij. Thema's waarbij de gezamenlijke examencommissies het initiatief voor discussie en beleid hebben genomen zijn onder andere het toetsbeleidsplan, vrijstellingen, leerwegaafhankelijke toetsing en de borging van het onderdeel Professional skills.

Binnen de Faculteit Techniek wordt ernaar gestreefd dat alle interne docenten in het studiejaar 2021-2022 een Basis Kwalificatie Examinering (BKE) hebben behaald. Ten tijde van de visitatie had 40 procent van de docenten HBO-ICT een BKE behaald en 37 procent van de CMD docenten. Bij CMD heeft één docent een Senior Kwalificatie Examinering (SKE) en bij HBO-ICT volgen twee docenten een SKE-cursus. De examinatoren gaan de leerwegaafhankelijke toetsen screenen op basis van het *Screeningsinstrument Leerwegaafhankelijke Tentamens* van de HAN om de kwaliteit van de toetsen te meten en eventuele punten voor doorontwikkeling te benoemen. Dit instrument is door de HAN ontwikkeld in samenwerking met Cinop.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De flexibele deeltijdopleidingen van de Informatica Communicatie Academie **voldoen** aan de eisen voor standaard 4. Voor de beoordeling van deze standaard heeft het tussenproducten van studenten bekeken. Het panel stelt vast dat de ingeziene studentproducten van een passend tussenniveau en een prima kwaliteit zijn. De opdrachten zijn relevant voor het werkveld en voor studenten (zzp). Bij CMD geven de eerste studentproducten het beeld dat studenten nog meer uitgenodigd kunnen worden tot creativiteit.

Studenten geven aan dat zij door het volgen van de opleiding al voordelige effecten ervaren voor hun functioneren in de praktijk. Zij zijn tevreden over hun keuze en wat het hen brengt in hun werk.

De studentproducten en de ideeën over de opzet van het afstuderen geven het panel vertrouwen dat het hbo-bachelorniveau behaald zal worden binnen de flexibele deeltijdopleidingen CMD en HBO-ICT. Ook de kwaliteit van het docentencorps, van het toetsysteem en de relatie met de landelijke competenties dragen bij aan een positief vertrouwen.

Onderbouwing

Afstudeerfases CMD en HBO-ICT

Voor de flexibele opleiding CMD zal het afstudeerproduct bestaan uit een portfolio waarin meerdere projecten worden vertegenwoordigd. De gezamenlijke projecten dienen aan te tonen dat de student in het vakgebied kan werken op hbo-bachelorniveau. De opzet van het afstuderen acht het panel passend voor het aantonen van de beoogde leeruitkomsten, waarbij wordt opgemerkt dat deze nog in ontwikkeling is.

Het afstuderen van de flexibele deeltijdopleiding HBO-ICT bestaat uit het volgen van een afsluitende module waarin studenten een project uitvoeren op de werkplek. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten op de procedures van de voltijdopleiding voor het afstuderen.

In de ogen van het panel past de nieuwe afstudeerhandleiding goed bij de deeltijd filosofie en getuigt de opzet eveneens van een goede aanpak om de beoogde leeruitkomsten aan te tonen.

Gerealiseerd tussenniveau

Gezien de start van de flexibele deeltijdopleidingen CMD en HBO-ICT in respectievelijk 2018 en 2017, waren er ten tijde van de visitatie nog geen afstudeerdossiers beschikbaar. Het panel heeft van de opleiding CMD vijf studentendossiers en van de opleiding HBO-ICT zes studentendossiers (drie BIM en 3 SD) bestudeerd, met bijbehorende beoordelingsformulieren. Voor de opleiding CMD betreffen de dossiers de eerste module uit het eerste studiejaar. Voor de opleiding HBO-ICT betrof de selectie modules uit het tweede studiejaar. Deze selectie van de dossiers is in lijn met de afspraken voor geclusterde beoordeling van flexibele deeltijdopleidingen binnen het experiment leeruitkomsten. Hierbij merkt het panel op dat de selectie door het korte bestaan van de opleidingen nog maar een beperkt beeld oplevert over de gehele kwaliteit van de onderwijsprogramma's.

Het panel heeft een beeld kunnen vormen over de inhoudelijke kwaliteit en het niveau van modulen User Centered Design, Creative Design, Adaptive Application Design, Serious & Applied Gaming, Product Service Design, Transmedia Storytelling en Professional skills.

Van de opleiding HBO-ICT heeft het panel zich een beeld kunnen vormen over de BIM-modulen Business Process Management, Information Strategy and Management en Manage Enterprise Information, en over de SE-modulen Advanced databases, Advanced Software development en Object oriented software engineering.

Op basis van de ingeziene producten heeft het panel voor beide opleidingen vertrouwen in het te verwachten hbo-bachelorniveau van de studenten. Het niveau van de bestudeerde studentproducten sluit aan op de leeruitkomsten en de beoordelingen zijn (m.u.v. van een module ASD) navolgbaar. Bij ASD is de rapportage van de beoordeling summier, maar was het niveau van de producten wel voldoende. De opdrachten vindt het panel relevant voor het werkveld en voor de studenten (zzp). Hierbij merkt het panel op dat de studentwerken voor de opleiding CMD vooral modelmatig en methodisch zijn ingestoken. Het panel ziet hierbij mogelijkheden voor de opleiding om studenten meer ruimte te geven voor creativiteit.

Bij het positieve vertrouwen weegt het panel ook haar positieve oordelen mee over de kwaliteit van de docententeams, het toetsstelsel en de relatie met de landelijke competenties.

Functioneren studenten in de praktijk

Studenten deels werkzaam in de praktijk. Tijdens de visitatie heeft het panel van studenten begrepen dat zij door het volgen van de opleiding voordelige effecten ervaren voor hun functioneren in de praktijk. Studenten ervaren de opleiding als positief voor hun huidige functioneren en zien een duidelijke meerwaarde voor hun carrière.

Vanuit het werkveld kreeg het panel ook positieve reacties op de flexibele aanpak.

Eindoordeel over de opleidingen

	HBO-ICT	Communication and Multimedia Design
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	V	V
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	V	V
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	V	V
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	V	V

De deeltijd bacheloropleidingen CMD en HBO-ICT voldoen op standaard 1, 2, 3 en 4 aan de eisen van het beoordelingskader.

De timing van deze tussentijdse beoordeling van de flexibele deeltijdvarianten is voor de opleidingen van ICA niet optimaal te noemen en maakt dat het oordeel over een beperkt deel van de opleidingen gaat. Door het korte bestaan van de opleiding is de inhoudelijke kwaliteit beperkt zichtbaar (zie ook standaarden 3 en 4). Weliswaar is deze inhoudelijke kwaliteit in eerdere recent uitgevoerde opleidingsbeoordelingen positief bevonden. De flexibele deeltijdopleidingen van ICA zijn inhoudelijk afgeleid van de voltijdopleidingen. Dat heeft het panel in de basis vertrouwen gegeven over de inhoudelijke kwaliteit van deze opleidingen. Kijkend naar de specifieke elementen die gelden voor flexibele deeltijdopleidingen in dit experiment dan heeft - mede door het korte bestaan van beide opleidingen - dat ook maar een bescheiden beeld opgeleverd. Ook omdat de propedeuse ten opzichte van de hoofdfasemodulen minder duidelijk de elementen van dit concept laat zien. De flexibele onderwijsprocessen, de geformuleerde leeruitkomsten en de eerste resultaten van studenten geven het panel vertrouwen in het hbo-bachelorniveau van de flexibele deeltijdopleidingen binnen dit instituut. De aanwezige onderwijsarsenalen zijn inhoudelijk gedegen opgezet op basis van eenheden van leeruitkomsten. Leeruitkomsten zijn volgens een onderwijskundig onderbouwde, faculteitsbrede werkwijze tot stand gekomen en zijn concreet, duurzaam en werkveldgericht geformuleerd. Het panel ziet inhoudsgedreven docenten die de student centraal plaatsen in het onderwijsproces en de begeleiding van studenten is uitzonderlijk toegankelijk en persoonlijk. Docenten worden goed gefaciliteerd om zich te professionaliseren en krijgen de ruimte om per opleiding eigen, vakgerichte accenten te leggen in het flexibele onderwijsconcept. Het flexibele onderwijsconcept staat nog in de kinderschoenen voor de Informatica Communicatie Academie, waarbij er op informele wijze goed wordt samengewerkt en afgestemd.

Belangrijkste ontwikkelpunten van het flexibele onderwijs betreffen het vormgeven en inbrengen van werkplekleren en leerwegaafhankelijke toetsing. Het panel adviseert de opleidingen hierbij om de kwaliteit van het onderwijs - die er zeker is - ook formeel op overzichtelijke wijze vast te leggen zodat deze transparanter wordt voor diverse betrokkenen.

Er is een goede faculteitsbrede intakeprocedure ontwikkeld. Ook de procedure voor het behalen van vrijstellingen op basis van eerder behaalde diploma's en opgedane werkervaring is gedegen neergezet. Een deel van de studenten maakt met succes gebruik van de flexibele mogelijkheden en afspraken over leerroutes worden adequaat vastgelegd in onderwijsovereenkomsten. HAN Employment biedt indien door de student gewenst op goede wijze ondersteuning bij het vinden van een geschikte werkomgeving gedurende de studie. Wat betreft de didactiek is het panel van mening dat een flexibel onderwijsconcept mogelijkheden biedt voor meer uitdagende en creatieve (online en offline) werkvormen. Vooral bij een CMD-opleiding verwacht het panel een meer gebruikersvriendelijke omgeving, passend bij het CMD-werkveld. Hierin kunnen de opleidingen naar mening van het panel nog een ontwikkelslag maken. Er is goed zicht op wat er in het werkveld speelt bij de opleiding. Dit geschiedt via netwerken en gremia, zoals die al langer bestaan voor de voltijd- en deeltijdopleidingen en waarin de opleidingen van ICA actief in participeren.

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de flexibele deeltijd hbo-bacheloropleidingen Communication and Multimedia Design en HBO-ICT van de Informatica Communicatie Academie van de HAN als **positief**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding(en) de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 1

- Ontwikkel nog meer gezamenlijke leeruitkomsten en modules vanuit de visie op multidisciplinariteit, zoals ook wordt voorgenomen.

Standaard 2

- Het panel adviseert om de deeltijdprogramma's nader te beschouwen in het licht van de visie van flexibilisering om in kaart te brengen welke elementen aanwezig zijn en welke verdere potenties er nog zijn in de opleiding.
- Het panel adviseert de opleidingen om een sterke didactische visie te formuleren en van daaruit meer uitdagende en creatieve - offline en online - werkvormen te ontwikkelen. Ondersteun docenten hierbij met scholing op het gebied blended learning (zo nodig op faculteitsniveau).
- Onderbouw de keuze hoe werken en leren is geïntegreerd.
- Versterk de aandacht voor onderzoeksvaardigheden in de onderwijsarsenalen en breidt daarvoor de samenwerkingen met lectoraten verder uit. Dit kan ook bijdragen aan het verstevigen van 'halen' en 'brengen' van kennis met en vanuit het werkveld.
- Verder raadt het panel aan om de kwaliteit van het flexibele onderwijs ook op structurele wijze te gaan borgen, zodat de aanwezige kwaliteit transparanter wordt. De vakinhoudelijke uitwisseling tussen de opleidingen en de werkgevers van studenten kan formeler en breder worden opgepakt, waardoor er een structurele situatie van 'halen' en 'brengen' ontstaat.
- Bouw de mogelijkheden voor een internationale oriëntatie (al dan niet via Professional skills) verder uit.
- Geef in de verdere ontwikkeling van het CMD-programma meer aandacht aan 'integratie van werken en leren'.
- Besteed aandacht aan de gebruikersinterface (de gebruikersvriendelijkheid) van de eigen leeromgeving.

Standaard 3

- Investeer in het doorontwikkelen van het flexibiliseringsonderwijsconcept in de toetsing. Denk daarbij over meer vrijheid van keuze in toetsvorm en beroepsproducten. Overweeg mogelijkheden voor een meer flexibel toetsrooster ten behoeve van het versterken van flexibiliteit.
- Besteed meer aandacht aan specifieke aspecten die gelden voor de deeltijdopleidingen in de examencommissie.
- Gebaseerd op de ingeziene beoordelingen bij tussenproducten vindt het panel aandacht voor meer structurele kalibratie tussen beoordelaars, een duidelijker vastlegging van feedback bij beoordelingen en een betere discipline bij het invullen van beoordelingsformulieren gewenst.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Dag 1: 25 juni 2019 (generiek programma Faculteit Techniek)

Tijd	Inrichting	Programmaonderdeel
9.00 - 09.30	Facultair	Inloop en kick-off
09.30 - 10.15	Facultair	Presentatie visie of startgesprek over visie (standaard 1).
10.30 - 11.30	Leren en waarderen: flexibiliteit en uitgangspunten	Gesprek met: <ul style="list-style-type: none">- Opleidingscoördinatoren- Onderwijskundige- Beleidsmedewerker deeltijd HAN/FT- HAN Employment- Professional skills coördinator
11.45 - 12.30	Certificeren en diplomeren	Gesprek met deeltijdvertegenwoordigers examencommissies
12.30 - 13.30	Lunchpauze	Panel bepaalt belangrijkste vragen voor markt op basis van bevindingen uit ochtendprogramma en verdeling onder panelleden van kraampjes eventueel
13.30 - 15.30	Facultair marktkraampjes: 1. Oriëntatie 2. Open avond 3. Intakegesprek 4. Rol werkplek 5. Aftrapdag nieuwe opleiding 6. Studieloopbaan- begeleiding 7. Leren	Techniek markt Student Journey Het panel heeft de uitgangspunten gehoord en gaat nu kijken hoe het er concreet uitziet. Middagprogramma is energiek met kraampjes.
15.30 - 16.00	Pauze panel	Panel deelt bevindingen markt met elkaar, maakt globale stand van zaken op na dag 1
16.00 - 17.00	Management	Hoe ziet de aansturing van het ontwikkelproces richting flexibel onderwijs eruit? Wat ziet het panel tot nu toe en welke vragen resten er? Is er een extra gesprek nodig morgen?

Dag 2: 26 juni 2019 (specifiek programma Informatica Communicatie Academie)

Tijd	Inrichting	Programmaonderdeel
08.30 - 10.00		Overlegtijd panel
10.00 - 10.30		Demonstratie OnderwijsOnline en Blended learning
10.30 - 11.15	Parallelsessies in domeinteam (1)	Leren: leeruitkomsten, blended en didactiek, Studenten, docenten, studieloopbaanbegeleider, lid van de opleidingscommissie, lector
11.15 - 11.30	Korte pauze	
11.30 - 12.00	Parallelsessies in domeinteam (2a)	Leren: leeruitkomsten, betrokkenheid van werkgevers bij leren Studenten en hun werkgevers
12.00 - 12.45	Parallelsessies in domeinteam (2b)	Leren en waarderen (standaard 3 en 4) Accent op toetsing en gerealiseerd niveau. Hoe wordt het eindniveau en kwaliteit van de leerwegaafhankelijke toetsing geborgd? Studenten
12.45 - 13.30	Lunchpauze en overlegtijd panel	
13.30-15.00	Parallelsessies in domeinteam (3)	Leren en waarderen (standaard 3 en 4) Accent op toetsing en gerealiseerd niveau. Hoe wordt het eindniveau en kwaliteit van de leerwegaafhankelijke toetsing geborgd? Examinatoren en docenten deeltijd
15.00 - 15.15	Korte pauze	
15.15 - 16.00	Facultair of Parallelsessies in domeinteam (wordt in overleg bepaald)	Vrij in te vullen door het panel: wat wil men nog weten? Welke behoefte is er nog? (Op dag 1 al afgestemd).
16.00 - 16.30	Beoordelingsoverleg panel	
16.30 - 17.00		Korte terugkoppeling door het kernpanel aan de faculteit
17.00 - 17.15	Facultair	Afronding en terugkoppeling intern HAN

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

Generieke documenten HAN en Faculteit Techniek

Zelfevaluatie experimenteervarianten deeltijdstudies techniek
Koppeling NVAO-standaarden student journey experimenteervarianten
Subsidieaanvraag deeltijdstudies (2016)
Format onderwijsovereenkomsten opleidingen pilot flexibilisering 2018-2019
Adviesrapport LOT (Universiteit Utrecht 2019)
Examencommissies en opleidingscommissies deeltijd FT-achtergrond
Onderwijskundige handleiding 2018-2019
Oplegger deeltijd Faculteit Techniek internationalisering en onderzoek (2019)
Paragraaf toetsbeleid experimenteeropleidingen
Projectplan deeltijd Faculteit Techniek (2018)
Screeningsinstrument Leerwegaafhankelijke Tentamens HAN (2017)
Strategieplan internationalisering FT (2018)
Totaal inschrijvingen per croho (mei 2019)
Visie van de HAN op flexibel vraaggericht onderwijs
Laatste kwartaalrapportage ontwikkeling deeltijdopleidingen Faculteit Techniek (juni 2019)

Specifieke documenten instituut

ZER HBO-ICT
ZER CMD
Domeinbeschrijving Bachelor of ICT (2014)
Beroeps- en competentieprofiel Communication and Multimedia Design (2018)
Reglement beroepenveldcommissie ICA
OS OER 2018-2019
Docentenoverzicht ICT
Docentenoverzicht CMD
Notulen beroepenveldcommissie CMD
Jaarverslag examencommissie ICA 2017-2018
Intakeformulier ICA
Voorlichtingsinformatie ICT en CMD (2018)
Voorbeelden leerwegovereenkomsten
Voorbeelden praktijkovereenkomsten
Afstudeerhandleiding
Lijst met studenten
Studentproducten